

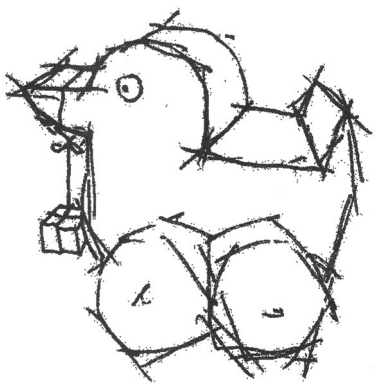
Aš norėčiau dėstyti Amerikos indėnams. Antakalnis neauga daug aukštesniems.
Aplinkui net dulkės akis ištraukė. Aukštinė nendrė dar atvažiavo Indonezijoje.
Apčys, - nuaidėjo dideliuose obriksuose induose. Ar nėra dažni aukšto ikrai?
Atidarem nors didelę angliška imitacija. Artyn nėra džiangsmo aukšto ironija.
Antanas nešė dailę akis inkara. Akmenuota Neris dūzgė aušros inde. Amžinai
norėjau deramai apmokėti infliacija. Ambicingi norai diktuoja aukštą inte-
lektą. Aušta, nors dar akys išlikai. Aklinas nakties dermė atidaro ilgęsi. Aš
nežinau darbo, atitolinančio išorę. Akeliuja, - niūniavo Danielius, aktorius

internete. Amėbai
ideologijos.
delsti, apsirgsi
niekingai dekla-

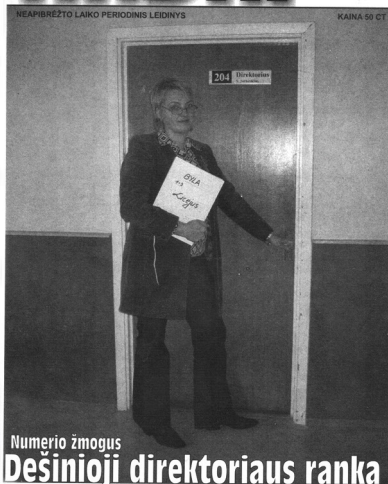

niežti delna, apstu
Augant nereikia
išdaiga. Amelija
mavo Auščio idilę.

Automatiniai nenešioti dažai alkani idiotizmu. Aštuoniolikta novelė derėjo
alksnis idėjoje. Arkanzasas naudingas didžiam aprašymui iškelti. Aš nuolat
dristu apsčiai išlikti. Argi Nidoj daug agrastų ieškotojų? Akmenis nuotolis
dirigavo obsesiu ilgi. Abejotinos nuomonės drugelis apšaukė iškla. Akapėje
nuščiavo delsimas autorius išvyti. Arbūzai nuomojasi dirbtini aukšta Indijoje.
Anuos namų darbus apipykliau išmintimi. Ai, nebereikia daugiau obriksų Itali-
joje. Aligatoriai nebepori draugauti apibendrintais inicialais. Amžiais naktis
domėjosi dienos algoritmu išvadosis. Audingys naujas drasiai alkis išsino.

ANDAI - Dabartinės lietuvių kalbos žodynas - pri. angliškai, anagyk. A. smarkiai ligo

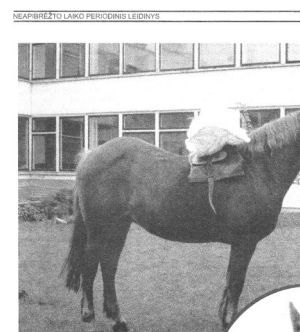
Numerio žmogus
Dešinioji direktoriaus ranka
Dabartinės lietuvių kalbos žodynas - pri. angliškai, anagyk. A. smarkiai ligo

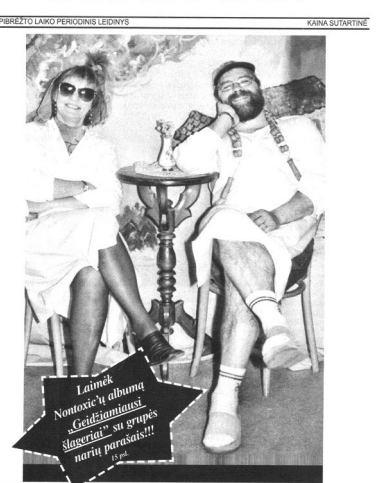
andai - dabartinės lietuvių kalbos žodynas - anagyk. A. smarkiai ligo

KAINA SUPARTINĖ

NEAPIBRĖŽTO LAIKO PERIODINIS LEIDINYS

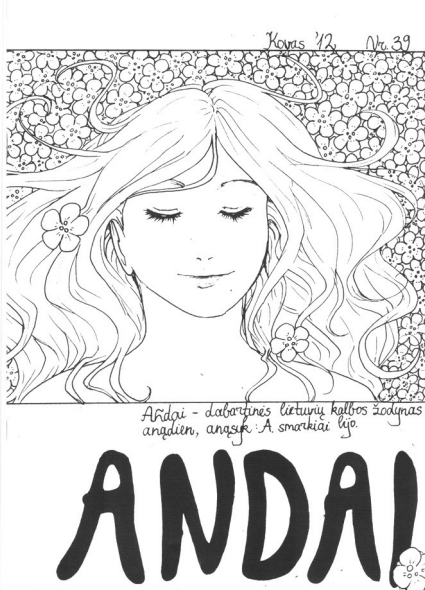

XI
laidą palydint...
ANDAI - DABARTINIS LIETUVIŲ KALBOS ŽODYNAS - PRI. ANGLIŠKAI, ANAGYK. A. SMARKIAI LIGO

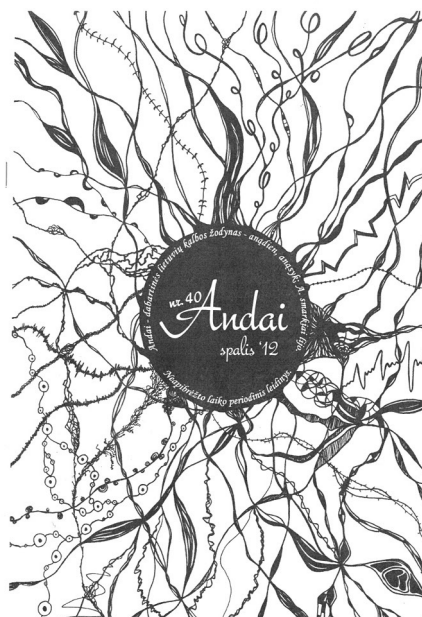
Laimėk
Nontoxic'ų albumą
"Gedėjimais"
slavesim su grupės
nariu parašais!!!
13 psl.

ANDAI - DABARTINIS LIETUVIŲ KALBOS ŽODYNAS - PRI. ANGLIŠKAI, ANAGYK. A. SMARKIAI LIGO

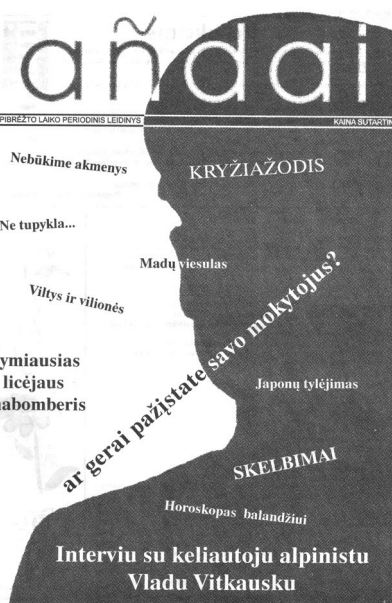

Andai - dabartinės lietuvių kalbos žodynas - anagyk. A. smarkiai ligo

ANDAI

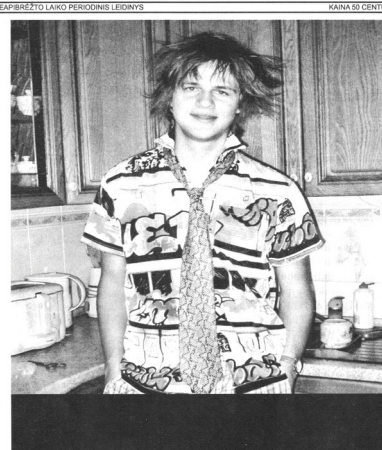
ANDAI - DABARTINIS LIETUVIŲ KALBOS ŽODYNAS - PRI. ANGLIŠKAI, ANAGYK. A. SMARKIAI LIGO

Nebūkite akmenys
KRYŽIAŽODIS
Ne tupykla...
Madu vėsulas
Viltys ir vilionės
Žymiausias
licėjaus
unabomberis
ar gerai pažįstate savo mokytojus?
Japonų tylėjimas
SKELBIMAI
Horoskopas balandžiui
Interviu su keliautoju alpinistu
Vladu Vitkausku

Andai
Gruodis '12 nr. 41

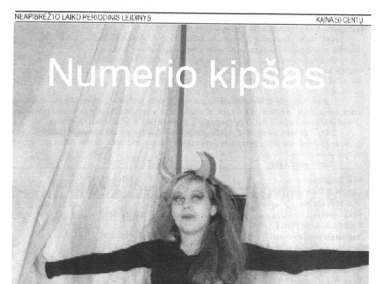
Jis - dešimtas licėjaus prezidentas
ANDAI - DABARTINIS LIETUVIŲ KALBOS ŽODYNAS - PRI. ANGLIŠKAI, ANAGYK. A. SMARKIAI LIGO

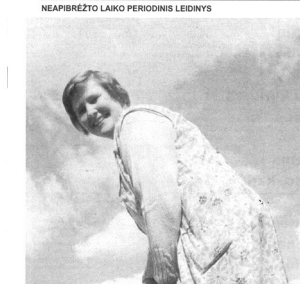
ANDAI
Nr. 35

29 Birželis
ANDAI
ANDAI - DABARTINIS LIETUVIŲ KALBOS ŽODYNAS - ANAGYK. A. SMARKIAI LIGO
Neapibrėžto laiko periodinis leidinys. Kaina supartinė

Numerio kipšas

u REDAKTORIAUS ŽODIS

„Žmonės koridoriuje <...> klausinėja „Kada bus kitas numeris?“ Taip, pasaulis nesugriūtų, jei tas kitas numeris ir neišeitų... Bet mes čia buvome tam, kad galėtume atsakyti į tą klausimą ne „niekada“. Nes dirbome ne dėl puikaus įrašo „Personal statement“, „Motivationsbrief“ ar dar kažkur. O dėl... Dėl to, kad taip reikėjo. Nes tikėjome, jog licėjui reikia mūsų darbo. Stengėmės, naktimis nemiegojome, paskui žmones koridoriais lankėme klausdamos „Tai ar parašysi? O gal gali parašyti šianakt? Rimtai, labai reikia...“. Kažkas ir išėjo. Nes jeigu tikrai stengiesi, tai tiesiog negali nepavykti. O dabar, kai jau taip prisirišom prie „Andų“, kai pagaliau išmokome spręsti problemas kaip: „Taaaaa-aaip, liko 5 val. miego, rytoj kontrolinis, o aš užmiršau, jog reikia iliustracijų“, laikas perduoti juos į naujas rankas.“¹

„Keistas žodis. Redaktorius nuo... redaguoti? Bet nė velnio ne redagavimas čia svarbus. Bent jau ne licėjui. Organizavimas? Štai, gal tai. Ir ne tik apie „Andus“ kalbu. Tai dalykas, kurio neretai pritrūksta licėjui. Neįvykę renginiai, neįgyvendintos mintys – tikrai ne dėl idėjų trūkumo. Organizavimo stoka. Nes tai neretai sunkiau, nei atrodo. Ir... beprotiškai įdomu. Tu sugalvoji sistemą. Kažkur ji kliūna, bet pamažu įsibėgėja. Ir tada belieka spėti kartu su ja. Tai panašiau į dëlionę. Ieškai žmonių... Kažką stumdai, kažką vartai. Ieškai tinkamos vietos. Mėgini pamatyti didesnį vaizdą. Ir taip imi ir kažką sudedi. Nedidelę dalį. Bet kiek džiaugsmo! <...> Nes tiesiog įdomu. Smagu. Smalsu.“²

„O kartu ir gera. Gera žinoti, kad kažkam „Andai“ tamsų rudens vakarą paverčia jaukiu, kažką paskatina rašyti, kurti, veikti, kažkam padeda atrasti save. Galų gale, gera jausti atgalinį ryšį iš skaitytojų – tada tik ir norisi tęsti tokį bendravimą per šiuos puslapius.“³

„Visuomet ateina ta akimirka, kai krentant snaigėms galime iškišti liežuvį ir paragauti, kokio skonio yra šių metų žiema, įteikti Kalėdinę dovaną artimam žmogui ar rankose laikyti ką tik išleistą Andų numerį ir žibančiomis akimis skaityti, koks dabar yra licėjus. Nes licėjus – tai mes: netobulos, nuolat dinamiškos, su pačiu savimi retkarčiais nesutariančios asmenybės.“⁴

„Pamenu, kaip pati įstojusi pirmaisiais metais perskaičiau tuometinės redaktorės žodžius: „Beje, sklido gandai, kad tai bus galbūt paskutinis „Andų“ numeris, neleiskite jiems kilti dar kartą. Gerai?“ Įsikaliau į galvą šiuos žodžius, ir vis tiek – prieš porą metų „Andai“ buvo kuriam laikui dingę... Tad mielieji pirmokai, įsidėmėkite ir jūs šiuos žodžius, gerai?“⁵

„Mes stengiamės dėl licėjaus, o tiksliau – dėl mūsų. Dėl mūsų licėjaus.“⁴

P R A B Ū Ž I G A

¹ Augustina Gabrilavičiūtė, Akvilė Milkevičiūtė, „Redaktorių žodis“, „Andai“ nr. 33, 2010 m.

² Unė Kaunaitė, „Redaktorės žodis“, „Andai“, nr. 26, 2008 m.

³ Prieglius Žuklys, „Redaktorių žodis“, „Andai“, nr. 50, 2015 m.

⁴ Eglė Burbaitė, Beatričė Keniausytė, „Redaktorių žodis“, „Andai“, nr. 38, 2011 m.

⁵ Unė Kaunaitė, „Licėjau!..“, „Andai“, nr. 30, 2009 m.

Laukiame Jūsų atsiliepimų, nuomonių
pastabų, idėjų, kūrybos el. paštu
ANDAI.LICEJUS@GMAIL.COM

2014–2015 m. m. „Andy“ redakcija. Nuotr. Rūtos Žebrauskaitės

REDAKTORIUS, DIZAINERIS **PRIEGLIUS ŽUKLYS**

VIRŠELIO AUTORIAI **IEVA VAŠKELYTĖ, PRIEGLIUS ŽUKLYS**

VYR. KOREKTORĖ **KRISTINA MAČULSKA**

KOREKTORĖS **GRETA KRASOVSKYTĖ, GABRIELĖ MAKAREVIČIŪTĖ, INDRĖ MEŠKĖLAITĖ**

DAILININKĖS **MANTĖ ŠMIGELSKAITĖ, IEVA VAŠKELYTĖ**

PADEDANTI MOKYTOJA **ASTA KARALIŪTĖ–BREDELIENĖ**

LABAI DĖKOJAME **SAULIUI JURKEVIČIUI, JOLITAI MILAKNIENEI IR VIDMANTUI NAKVOSUI.**

REDAKCIJOS NUOMONĖ NEBŪTINAI SUTAMPA SU STRAIPSNIŲ AUTORIŲ POZICIJA.

TURINYS

REDAKTORIŲ ŽODIS	3
SENATVINIAI LICEISTŲ MARAZMAI IR (NE)PASKUTINIS PREZIDENTĖS PASISPARDYMAS GABRIELĖ MAKAREVIČIŪTĖ	6
SENATO 2014–2015 MOKSLO METŲ ATASKAITA	7
PREZIDENTĖS ŽODIS RUGILĖ BAUSYTĖ	8
LABAS, LICĖJAU! ANTANAS TERLECKAS	9
ŠVIETIMO NAUJIENOS GEDIMINAS GODA	10
NAUJI VEIDAI MOKYTOJŲ GRETOSE RUGILĖ BALTRŪNAITĖ, MARIJA DRUKTEINYTĖ	11
SENI NAUJI MOKYTOJAI GINTARĖ KULYTĖ, KOTRYNA SIPKO	13
REVOLIUCIJA LICĖJUJE MARIJA DRUKTEINYTĖ	15
MAINAI '15. PIRMA STOTELĖ: LICĖJUS EMILIJA BOGDANOVIČIŪTĖ	20
ANĄDIEN, ANĄSYK... GINTARĖ KULYTĖ, KOTRYNA SIPKO	23
ŽODIS „ANDAMS“ GABRIELĖ ČERNIAUSKAITĖ	25
Į ALKAPĘ IR ATGAL AISTĖ SAMUCHOVAITĖ, RŪTA VIGELYTĖ	27
APIE SKAIČIUS IR DAUGIAU KRISTINA MAČULSKA	29
„KO NEŽINO KAZYS“ IR KĄ ŽINO LICĖJUS? MILDA MAČIULAITYTĖ	31
AŠ TIKRAI GRAŽINAU, TIK JŪS NEPAŽYMĖJOT EMILIJA BOGDANOVIČIŪTĖ, LUKAS GEČIAUSKAS	32
50 BŪDŲ PRALEISTI RUDENS VAKARĄ GEDIMINAS GODA	34
KŪRYBA KAMILĖ ČELUTKAITĖ, MILDA MAČIULAITYTĖ	36
SENI, BET GERI PERLIUKAI	38

SENATVINIAI LICEISTŲ MARAZMAI IR (NE)PASKUTINIS PREZIDENTĖS PASISPARDYMAS

Tai buvo 2012-ųjų gruodis, pirmoji mano žiema licėjuje. 41 „Andų“ numeryje pasirodė straipsnis pavadinimu „Ateina laikas pakalbėti apie tai, kas neglosto širdies.“ Tuomet licėjus man širdį dar ir kaip glostė: po pamokų pripildavau prie stalo futbolo rankenų tol,

pagrįsti abipusių ryšių tvirtumu. Siekdamas gauti, turi ir duoti – norėdamas duoti, turi žinoti,

SIEKDAMAS GAUTI, TURI IR DUOTI – NORĖDAMAS DUOTI, TURI ŽINOTI, KAD YRA KAŽKAS, KAM TO REIKIA.

kol išvarydavo budėtojai, netgi nuėjau į vieną japonų kalbos pamoką – oho, buvau didelė aktyvistė. Tiesa, domėjausi visomis licėjaus paskalomis, nedrįsdavau praleisti nė vieno „Andų“ numerio (greitai ėmiau jiems rašyti) ir išsipuošusi (na, pagal to laiko madą) žygiuodavau į kiekvieną licėjaus renginį. Buvau pirmakursė, pralaimėjusi rinkimus į Senatą, bet nelabai nukabinusi nosį, ir man buvo absoliučiai neaišku, kas gali licėjuje neglostyti širdies?!

Šiandien žvelgiu iš kitos perspektyvos – paskutinius lapus meta ketvirtasis mano ruduo licėjuje. Ir man retsykiais baisu, kaip ir kitiems „senstantiems“ liceistams. Baisu ne tik dėl to, kad licėjų vis daugėja – nerimą kelia tai, kad, rodos, nebėra nei kam, nei dėl ko stengtis. Šiukštu nereikia, jog nereikia pokyčių – nelaikykime įsikibę kažko beprasmiškos vien iš įpročio ar tradicijos. Visai nepesimistiškai, greičiau priešingai – noriu priminti, jog bendravimas ir bendruomenė yra

kad yra kažkas, kam to reikia. Apie ką kalbu? Tikriausiai ne apie Jus, „Andų“ skaitytojai. Jūs esate ne tie, kurie numoja ranka. Jūs tikriausiai esate tie prašalčiai, pernai pavasarį tapę nykios ir liūdnos menų savaitės renginių žiūrovais, Jūs – mūsų bendruomenės ir jos kultūros dalis. Pripažinkime drąsiai: statistinis liceistas – individualistas, nenorintis priimti atsakomybės už bendruomenę ir puoselėti jos kultūros. Provokatyvu? Galbūt, tačiau tendencija aiški – net teigiant žmogui buvimo bendruomenėje individualią naudą, kažko yra per mažai, trūksta kažkokio elemento, kad jis taptų ta dalimi.

Žinau, kad ta maža detale tarp mokinio ir bendruomenės gali ir turi būti Senatas. Pripažįstu ir tai, jog galėjome daugiau nuveikti licėjui, o ne už jo ribų,

Nuotr. iš asmeninio archyvo

tačiau stengsimės savo patirtį perduoti naujai išrinktiesiems. Tvirtai tikiu bendravimo ir draugystės galia, galia tų, kurie dabar skaito mano žodžius. Svajoju, kad Jūs degtumėte ir užkurtumėte šalia esančius. Kad paskatintumėte ateiti, pasakyti, dalyvauti, būti. Būti licėjaus dalimi – ko, esu tikra, nei vienas buvęs Liceistas (tas, iš didžiosios raidės) nesigailėjo, tikrai nesigailiu ir aš. Ačiū, kad kūrėte, užkūrėte, skatinote, palaikėte ir buvote šalia. Dėkoju už visas pamokas, kurių dar liko, bet jau nebe tiek ir daug. Mano svajonė – kad šitas perpetuum mobile suktųsi ir niekad nesustotų.

Esu tikra, kad ne paskutinį kartą,

Gabrielė

SENATO 2014–2015 MOKSLO METŲ ATASKAITA

1. Atgaivinta Seniūnų susirinkimų institucija, rengti susitikimai.
2. Bendradarbiauta su Savivaldybe: surengtas savanorystės galimybių Vilniuje ir jaunimo politikos pagrindų pristatymas, kuriame patirtimi pasidalijo Vilniaus miesto tarybos narys J. Juodka ir Vilniaus miesto jaunimo informavimo centro darbuotoja I. Mažonavičiūtė.
3. Dalyvauta konkurse 3D spausdintuvui laimėti, sukurtas filmukas.
4. Suorganizuotas visą mokyklą įtraukęs Vasario 16-osios paminėjimas pinant trispalves apyrankes akcijai „Lietuvai ir man“.
5. Prisidėta prie pilietinės iniciatyvos „Lietuvos istorijos žinovas“, vykusios ir licėjuje, organizavimo.
6. Paleistas elektroninis licėjaus mokinių savivaldos naujienlaiškis, informuojan-

tis apie Senato veiklą, licėjuje ir mieste vykstančius renginius bei savanorystės pasiūlymus.

7. Senato iniciatyva suorganizuotas kino vakaras, koordinuotas nekursinių renginių organizavimas.

8. Rūpintasi mokyklos erdvių priežiūra, tvarkyti mokinių kambariai.

9. Atliktas bendravimo kultūros stebėsenos tyrimas.

10. Parengti mainų programos nuostatai, reglamentuojantys mainų organizavimo ir vykdymo procesą, ir suorganizuoti tarp gimnazinius mainai.

11. Organizuota Pasitikėjimo diena ir inicijuota bendra mokyklos nuotrauka.

12. Pasiūlyta ir mokslo metų pabaigoje įgyvendinta idėja surengti pirmosios pagalbos ar elgesio ekstremaliose situacijose mokymus.

13. Atlikta apklausa dėl pertraukų laiko.

14. Bendrauta su kitų Vilniaus gimnazijų pirmininkais, Lietuvos moksleivių sąjunga, dalyvauta jų susitikimuose, savivaldos darbo efektyvinimo mokymuose.

15. Dalyvauta Tėvų komiteto ir Mokytojų bei Mokyklos tarybos posėdžiuose.

16. Aktyviai veikta Lietuvos mokinių parlamente: licėjus atstovautas rengiant siūlymus, pozicijas Švietimo ir mokslo ministerijai, Ugdymo plėtotės centrui ir kitoms institucijoms. Veiklos kryptys: sporto ir sveikatos ugdymo tobulinimas bei pilietinio ugdymo ir karinio parengimo pamokos. Dėmesys skirtas tokioms aktualijoms kaip mokslo metų ilginimas, stojimo į aukštąsias mokyklas proceso, direktorių skyrimo tvarkos pokyčiai, ugdymo programų tvarka, egzaminų tvarkaraščių nustatymas.

XXI mokinių savivalda: (iš kairės) Kristijonas Trinkūnas (I kursas), Ieva Vaškelytė (II kursas), Priežgius Žuklys (III kursas), Gytis Barkauskas (IV kursas), prezidentė Gabrielė Makarevičiūtė. Nuotraukoje nėra Gerdos Mickutės (TB kursas). Nuotr. Lauros Valantės

PREZIDENTĖS ŽODIS

Štai sėdžiu dabar ir mąstau, kaip viskas vis dėlto dviprasmiška. Dar vienas sunkus rytas suskambus šeštos valandos žadintuvui, dar vienas įveiktas mėnuo mokykloje, dar vienas spalvis ir dar tuzinas naujų klausimų sau. Atrodo, viskas taip pat ir viskas rutiniška. Ir visgi

žmonėmis, kuriems miesto siluetų piešimas yra svarbiausia atostoginė veikla. Manau, kad tai mane licėjuje labiausiai „veža“ – degimas

TIEK DAUG VISKO PASIKEITĖ, ĮVYKO IR ŽINAU, KAD ŠIE METAI NEBUS IŠIMTIS, IR LICĖJUS DAR KARTĄ MANE NUSTEBINS.

kasryt eidama į licėjų suprantu, koks jis man pasikeitęs nuo vakar.

Kai susimąstau, kas man vis dėlto yra ši vieta, sukyta šimtai prisiminimų: apie daugybę egzistencinių pokalbių po muzikos pamokų, apie visas žiemos atostogas, praleistas karpant kalėdines dekoracijas, ar apie ypatingai ilgą valandą laukiant debatų. Ir, svarbiausia, visada tos mintys yra apie iš pirmo žvilgsnio mažas ir neesmines detales, tačiau būtent jos licėjų man padaro tokį savą ir artimą – jį matome tokį, kokį patys sau pasidarome ir kokią dalelę savęs čia paliekame.

Juk galiausiai išeinant ir liks tik tie šimtai prisiminimų ne apie tai, kokių teoremų čia išmokome, o apie tai, kaip savo rudens atostogas praleidome su

idėjomis, kurios yra suprantamos ir reikšmingos tik šiai nedidelei bendruomenei. Mane žavi žmonių noras kažką kurti, tobulinti, stebinti kitus. Turbūt dėl to šis mano pasisakymas ir yra čia – atiduodama dalį savęs šiai bendruomenei, jaučiuosi pilna.

Tiek daug visko pasikeitė, įvyko ir žinau, kad šie metai nebus išimtis, ir licėjus dar kartą mane nustebins. Todėl labai labai laikiu visų darbų, kurie jau čia pat, ir tikiu, kad net mažytis postūmis į

priekį bus didelė pergalė ir paskata eiti toliau tiek man, tiek, atrodo, amžinam ir visada tokiam pačiam licėjui.

Rugilė

Nuotr. iš asmeninio archyvo

Kartu su Rugile darbą pradės XXII Senatas:

AKVILĖ JASEVIČIŪTĖ	I KURSAS
ELVIS LEPCARDINAS	II KURSAS
JUSTINAS KIŠKIS	III KURSAS
ARNAS VOLČOKAS	IV KURSAS
EMILIJA ZIMNICKAITĖ	TB KURSAS

ANTANAS TERLECKAS

LABAS, LICĖJAU!

Andai baigęs licėjų, kasmet stengiuosi nepraleisti Rugsėjo 1-osios šventės. Nors pažįstamų veidų licėjuje kiekvieną rugsėį vis mažiau ir mažiau, o mane pažįsta tik saujelė licėjininkų (esu XXI kartos absolventas), tačiau visada džiaugiuosi galėdamas pasikalbėti su mokytojais, išlydėjusiais mane į tolimesnį gyvenimo kelią, ar tiesiog – pamedituoti taip maloniai pažįstamoje erdvėje. Šią rugsėjo 1-ąją apsilankyti licėjuje, deja, nepavyko – tuo metu sėdėjau namie ir kroviau paskutinius daiktus į lagaminą, laukdamas lėktuvo į Bergamo oro uostą ir prasidėsiančio pusės metų trukmės nuotykiu Bolonijos universitete.

Nuotykis pagaliau prasidėjo – studijuojau seniausiam Europos (o iš esmės – ir viso pasaulio) universitete. Nepaisant savo tradicijų, šiuo metu jis gerokai atsilieka nuo Didžiosios Britanijos gigantų – Kembridžo ir Oksfordo, tačiau turi savito žavesio, kurį tereikia atrasti. Pavyzdžiui, beveik visos mano paskaitos vyksta buvusiam vienuolyne. Sėdėdamas skaitykloje aukštomis lubomis ir dideliais langais, vis pagalvoju, kad seniau čia buvo vienuolių skriptoriumas... Sutikau daug įvairių žmonių iš įvairiausių pasaulio kampelių, sutikau ir žmonių iš Lietuvos. Vis dėlto būdamas šioks toks namisėda, vis labiau pasiilgstu namų ir jau laikiu sugrįžimo į Vilnių ir, jei viskas bus gerai, – profilaktinio apsilankymo licėjuje.

Dabar, būdamas vienas svetimoje erdvėje, turiu daug laiko apmąstymams – apie save, kitus žmones, universitetą(-us). Neretai mintys nuklsta būtent į licėjaus laikus. Neišsenkantys ir kasmet vis pasipildantys licėjaus re(n)ginių vaizdai internete nuolat sukelia nostalgiją, o veide atsiranda plati šypsena. Nenoriu pasakoti banalios istorijos, kaip licėjuje buvo gera, ir kaip nyku viskas už jo ribų – pats, būdamas moksleiviu, tą girdėjau ne kartą, o jau baigęs licėjų, skirtingiems žmonėms pasakojau kažką panašaus, tačiau puikiai pamenu, kaip tuo netikėjau tebesimokydamas licėjuje, todėl nema-

nau, kad manimi patikėtumėte ir jūs. Vis dėlto būdamas „patyręs vilkas“, jaučiu pareigą pasakyti kaitą „jauniesiems kolegoms“ – tegul tai ir bus šimtąkart girdėta ir skaityta: branginkite šį laiką, t. y., kaip sakė Horacijus – carpe diem arba, pasitelkiant modernią šių laikų Horacijaus interpretaciją, kurią per vieną psichologijos pamoką mums pristatė Linas Ulevičius, – yolo.

Aš tikrai puikiai prisimenu, kad licėjuje buvo sunku. Reikėjo dirbti – tiek prie mokslų, tiek prie renginių. Visiems jums pažįstami ir pykčiai, keiksmi, skriejantys į bendrą klasių, ne laiku ir ne vietoje ką nors pasakiusių, ar mokytojų, paankstinusių kontrolinį darbą, daržą. Bet vis dėlto šiandien licėjų prisimenu su džiaugsmu ir švelniu liūdesiu, kad šis gyvenimo etapas jau baigėsi. Žinau, kad psichologai turi ne vieną sąmokslų teoriją, kuri labai lengvai paaiškintų šią jauseną, bet aš pasistengsiu apsimesti, kad jų nežinau ir tiesiog išsakyti tai, kas sukasi galvoje. Draugai, įvairiose vietose sutikti žmonės manęs ne kartą klausė, kodėl licėjus yra licėjus. Atsakymas, kurį dažniausiai jiems pateikdavau – dėl aplinkos. Keli šimtai motyvuotų, protingų žmonių verčia ir tave patį labiau stengtis, nors to ir nereikia forsuoti, viskas išeina savaime, natūraliai – tą patyriau savo kailiu. Prieš ateidamas į licėjų mokiausi mokykloje, kurioje man pernelyg stengtis nereikėjo, namų darbams dažniausiai užtekdavo 20 – 30 min., o aš, tiesą pasakius, ir neketinau pervargti. Bendramoksliai nebuvo pernelyg suinteresuoti mokytis, kai kurie dažnai pradingdavo

Nuotr. iš asmeninio archyvo

vadinamosiose kompiniuose ištisoms savaitėms. Ši aplinka pradėjo daryti stiprią įtaką ir man pačiam. Tad, atėjus į licėjų, mane ištiko tam tikras kultūrinis šokas, o adaptacija užtruko. Pavyzdžiui, mano pirmo pusmečio signalinis vidurkis buvo 7,8 – nemaloniai arti tos baisiosios 7,5 ribos. Pirmą po to sekusią fazę buvo neigimas – apsimečiau, kad man nerūpi tie skaičiukai, tą patį sakiau ir visiems aplink: draugams, tėvams, auklėtojai Ričardui Jankauskui, kuris pasikvietė mane per pamoką prie stalo ir bakstelėjo pirštu į tuos 7,8. Tačiau netrukus suvokiau, kad nebuvo labai malonu vilktis klasės uodegoje ir tiesiog, visiškai natūraliai, pasitempiau. Nesėdėjau skaitykloje, nebuvau tas, kuris praleisdavo daugiausiai laiko prie namų darbų, tačiau pradėjau į viską žiūrėti kiek rimčiau, nors daug pastangų tai ir nepareikalavo. Kito semestro vidurkis pakilo iki 9,1. Šis spyris, kurį aš labai džiaugiuosi gavęs, lydi mane iki šiol ir leidžia judėti pirmyn. Universiteto (Vilniaus) aplinka kitokia (bent jau istorijos fakultete, kur aš dabar mokausi). Ten labiau jaučiuosi kaip savo buvusioje mokykloje, o ne licėjuje – nors didžioji dalis dėstytojų yra puikūs,

tačiau studentai nepervargsta, o kadangi visi jau suaugę, tai pernelyg niekam ir nerūpi – jie juk gali už save nuspręsti patys. O protingų žmonių deficitas, su kuriuo niekad neteko susidurti licėjuje, deja, kartais varo į neviltį.

Iš licėjaus laikų čia (Bolonijoje, nors beveik lygiai taip pat ir Vilniuje) man labiausiai trūksta tos būsenos, kai gali visiškai atsiduoti tam tikram tikslui ir sau nepasilikti praktiškai nieko – ar tai būtų renginys, ar vienas konkretus žmogus, ar draugų grupė, ar futbolo varžybos – visa tai licėjuje mane buvo apsupę. Ir nors pri-

sidedant prie renginių mane erzindavo tai, kiek laiko savaitgaliais mes iššvaistydavom veltui – kavos, pietų pertraukėlės, tušti juokai, – tačiau jausmas, apėmęs pasibaigus renginiui ir suvokus, kiek daug savęs tu vis dėlto atidavei, užvaldęs tave nuo galvos iki kojų, yra kažkas nepakartojamo ir žodžiais sunkiai apsakomo. Tam tikras katarsis, prisiminus senuosius graikų filosofus. Tokį katarsį už licėjaus ribų aš patiriu kur kas rečiau. Iš dalies tai yra liūdna, tačiau kita vertus – leidžia lengviau suvokti tai, kas iš tiesų yra svarbu ir brangu. Dėl to tikrai žinau, kad viena

pirmųjų vietų, kurias aplankysiu sugrįžęs, bus licėjus. O jeigu sužadinau smalsumą ir norėtusi daugiau sužinoti apie pasaulį už licėjaus ir kaip jam pasiruošti – nesidrovėkit – rašykit, visada esu lengvai pasiekiamas socialiniuose tinkluose – pokalbiai su liceistais yra vienas mano mėgstamiausių hobijų.

Carpe diem!

Antanas Terleckas

GEDIMINAS GODA

ŠVIETIMO NAUJIENOS

Judriosios pertraukos

Jau gerą dešimtmetį žiniasklaida, mokytojai, sveikatos apsaugos specialistai skalambija varpais: moksleivių sveikata nepatenkinama, stuburai išklerę, regėjimas prastas, laikysena ydinga. Kūno kultūros ir sporto departamentas ir Kūno kultūros mokytojų asociacija kalbina Švietimo ir mokslo ministeriją spręsti šią problemą padidinant kūno kultūros pamokų skaičių per savaitę iki trijų. Vis dėlto ministerija užsimojo surasti kitokį sprendimą ir pateikė rekomendacijas, pagal kurias Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklų mokiniams kasdien vieną 25 minučių trukmės pertrauką turėtų būti sudaromos galimybės leisti fiziškai aktyviai.

Galimų veiklų spektras judriųjų pertraukų metu platus: galima mokytis šokti flashmob'ą, linijinius šokius, bėgioti šalia esančiame parke, surengti meniškiausio kūlversčio konkursą sporto salėje, apeiti tris ratus aplink mokyklos stadioną ar pažaisti jame futbolą. Nebūtina visiems veikti to paties: smagiausia, jei kiekvienas moksleivis parodys iniciatyvą ir susiras ar suorganizuos būtent jam patinkančią veiklą.

Idėja graži, o štai dėl jos įgyvendinimo klausimų kyla ne vienas. Šiltuoju metų laiku erdvių judėjimui išties yra. Kiekviena mokykla turi vidinį kiemą, stadioną, aikštę ar ką panašaus. Tačiau atėjus vėlyvam rudeniiui ir iškritus pirmajam sniegui rasti būdų ir erdvių aktyviai praleisti pusvalandį tampa sunkiau. Tam

galima pasitelkti aktų ir sporto sales, tačiau į jas sutalpinti penkis ar šešis šimtus moksleivių (tiek mokosi vidutinėje šalies mokykloje) – sudėtinga. Paradoksalu, bet šitaip sprendžiant fizinio aktyvumo problemą iškyla ne ką mažiau svarbus sveikos ir reguliarios moksleivių mitybos klausimas: jei ilgoji pertrauka aukojama sportui, kada pavalgyti valgykloje?

Kol kas daugelio mokyklų, kuriose vyksta judriosios pertraukos, pasiekimus vargu, ar būtų galima pavadinti gerosiomis patirtimis. Pavyzdžiui, pirmadieniais judame žaisdami stalo tenisą. Mokykloje yra aštuoni stalo teniso stalai ir penki šimtai vaikų. Kuo užsiima likusieji, kai dvidešimt keturi laimingieji gainioja baltąjį kamuoliuką – neaišku. Kitas pavyzdys – ketvirtadieniais (ar bet kurią kitą dieną) esame išvaromi į lauką su maišu kamuolių. Bėgti jų spardyti? Po pertraukos laukia istorijos kontrolinis, į kurį nenorime nueiti šlapi nuo prakaito ir pavargę. Geriau jau pasėdėsime ant suoliuko ir jam pasiruošime.

Pavyzdžiai rodo, kad didžiausia problema veikiausiai ne pačios rekomendacijos, o kiek perdėtai uoli jų interpretacija. Idėja per pertraukas pajudėti galbūt ir smagi, tačiau daugiausiai pritarimo ji susilauktų, jei mintys, kaip linksmai kartu pajudėti, gimtų ne aklai vadovaujantis pasiūlymais, o kartu diskutuojant visai mokyklos bendruomenei. Gal pertraukos galėtų vykti kas antrą dieną? Gal jų trukmė – nebūtinai 25 minutės? Kartu tai

nusprendus ir veiklos būtų išradingesnės, ir dalyvavimas jose noresnis. O ar reikalingos judriosios pertraukos Vilniaus licėjuje? Ar noriai jose dalyvaustumėte? Jei taip, kodėl gi nepasiūlius mokyklos bendruomenei šia naujove praturtinti liceistiškos kasdienybės?

Apie tai, kodėl dvyliktoje klasėje nebe- kalbėsime apie tą patį

Lietuvių kalbos ir literatūros kalbėjimo įskaitos dvyliktoje klasėje klausimas diskusijas kelia jau seniai, mat jos trūkumai akivaizdūs: įskaita tikrina veikiau ne gebėjimo kalbėti, o mokymosi mintinai įgūdžius, parašytus kalbų tekstus abiturientai nusiperka internete (Lietuva – laisva šalis, kurioje veikia rinkos ekonomika ir pardavinėti čia galima viską, išskyrus ginklus ir psichotropines medžiagas), o mokytojams, besiklausantiems abiturientų išvedžiojimų, neretai tenka gerti vieną kavos puodelį po kito, kad sutelktų dėmesį į n-tąją kartą tą pačią temą nagrinėjantį ir tais pačiais argumentais paremta oratorystės šedevrą.

Nuo šių mokslo metų Švietimo ir mokslo ministrės įsakymu lietuvių kalbos

Ilustr. Elenos Paleckytės

ir literatūros įskaitos programa keičiama: siūlomų kalbėjimo temų iš kalbos, kultūros ir literatūros sričių, kurias kiekvienais metais parengdavo Nacionalinis egzaminų centras, nebeliks. Sugalyvoti, kokia tema kalbėti, nuo šiol bus moksleivio ir jam dėstančio mokytojo atsakomybė. Toliau viskas vyks taip pat: mokinys rengia planą, vertinamas jo pasiruošimas įskaitai, vėliau pats kalbėjimas ir atsakymai į galimai užduotus klausimus.

Viena problema, kurią šie pokyčiai išspręs, – temų įvairovės klausimas. Įskaitas vertinantys mokytojai vertinimo procesas turėtų tapti įdomesnis: praplatės temų spektras, abiturientai remsis įvairesne literatūra. Kiek įdomesnė ir prasmingesnė ir pačių abiturientų misija: suformuluoti klausimą, kurį būtų įdomu

detaliai nagrinėti, – sudėtingesnė, tačiau daug natūralesnė ir gyvenimo realybei artimesnė užduotis.

Tačiau ar didžiausius įskaitų trūkumus pokytis išspręs, sunku atsakyti. Iš vienos pusės, kalbų „rašytojų“ darbas komplikuos, nes reikės pasukti galvas, kokiomis temomis tas kalbas rašyti. Kita vertus, kas uždraus pardavinėti archyvuose dūlančius prieš porą metų parašytus kalbų tekstus ir taip dar lengviau pasipelninti? Ankstesnėmis kalbėjimo temomis, tikėtina, pasinaudos ir patys moksleiviai, kuriuos netikėtai pradžiugins viename kompiuterių aplankų rasti prieš keletą metų mokyklą baigusiu brolių ar seserų kalbėjimo įskaitų tekstai ir planai.

Taigi sutikti šią naujieną veikiausiai reikėtų ramiai (niekas pernelyg nesikei-

čia), bet su viltimi, kad ateityje galima laukti tolimesnių pokyčių. Dabartinis kalbėjimo įskaitų formatas, leidžiantis kalbai savarankiškai ilgą laiką ruoštis namuose, įvestas siekiant išgyvendinti „kalbėjimo apie nieką“ tradiciją. Išties, norint suregzti bent keletą minučių prasmingo, įtikinančio ir argumentuoto teksto, ilgesnis pasiruošimas reikalingas. Tačiau nesinori tikėti, kad nėra alternatyvių ir efektyvesnių jo formų. Galbūt galima būtų leisti mokiniams kalbėjimo įskaitai keletą valandų ruošti bibliotekoje? O gal užtektų kiek laiko praleisti informatikos kabine? Nors trūkumų neturintį sprendimą rasti sudėtinga, tikruosius mokinio gebėjimus reprezentuoti kalba galėtų tik tada, jei pavyktų garantuoti, kad jai ruošiamasi tikrai savarankiškai, tačiau kokybiškai.

RUGILĖ BALTRŪNAITĖ
MARIJA DRUKTEINYTĖ

NAUJI VEIDAI MOKYTOJŲ GRETOSE

Kaip ir kasmet, rugsėjo 1–ąją išvydome triženklį skaičių naujųjų pirmakursių, kurie su šypsenomis veiduose, laimingi, tačiau kiek pasimetę ir sunerimę tipeno licėjaus koridoriais. Kartu su jais, tokių pačių emocijų vedami, žengė ir nauji mokytojai, kurių šiame atkeliavo trys, iš jų net du papildė tarptautinio bakalaureato mokytojų kolektyvą. Per du mėnesius gavę progą susipažinti su licėjaus aplinka, įsitikinti, ar girdėti faktai iš tiesų yra tikri, jie draugiškai ir šiltai mums papasakojo savo pirmuosius įspūdžius čia bei leido geriau save pažinti.

Mokytojų klausėme trijų klausimų:

1. Apibūdinkite save trimis žodžiais.
2. Kokį įdomų faktą pasakotumėte apie save?
3. Kokie Jūsų įspūdžiai po pirmųjų mėnesių licėjuje ir ko tikėtės iš ateinančių mokslo metų?

RIMA BAČKIENĖ (geografijos mokytoja)

1. Esu „besimokantis ir keliaujantis žmogus“.
2. Vaikystę praleidau gyvendama viename miške. Žmonės, parduotuvės, artimiausi miesteliai buvo pasiekiami autobusu, tik prieš tai įveikus 3–4 kilometrų miško, kuris kai kuriais metais

buvo vos išbrendamas. Nuo pat vaikystės norėjosi sužinoti, kas už miško, kas toliau, kaip mieste gyvena žmonės ir pan.

Seniai nebėra to vienišio, jis, kaip ir daugelis, buvo iškraustytas tarybiniais metais dėl dirvų melioracijos. Tačiau vienas dalykas, kuris liko, nuoširdi meilė gamtai ir noras sužinoti, kas ten toliau, už Lietuvos, Europos ribų, kitame žemyne. Esu dėkinga likimui, kad aplankytų (įvairiomis formomis ir tiksliais) šalių skaičius jau senokai peršoko tris dešimtis, o sutikti kelionėse žmonės ir patirti išgyvenimai praturtino ir subrandino mane tokią, kokia esu. Esu laimingas

žmogus, nes šiuo metu dirbu tai, ką labiausiai mėgstu: mokytojauju, dirbu lektore suaugusių žmonių auditorijoms ir esu profesionali Lietuvos ir Europos gidė. Tarp visų veiklų ištaikau ir po miškų, prisimenant vaikystę, pabėgioti ir dalyvauti orientacinio sporto varžybose.

3. Įspūdžiai patys geriausi. Mokiniai tiesiog nuostabūs: labai protingi, turintys savo nuomonę, todėl kaip pašnekovai yra tiesiog idealūs. Dabartiniame pasaulyje vyraujančioje nuomonių įvairovėje manau, kad labai svarbu būti atviram visoms nuomonėms, bet mokėti pagrįsti ir „atstovėti“ savąją giliai ir nuoširdžiai ja

tikint.

Aš pati nesijaučiu šiais metais turinti geriausią mokytojos „formą“, nes apie 5 metus nedirbau geografijos mokytoja. Geram mokytojui reikia nuolatinių treniruočių (žinių, profesinių kompetencijų atnaujinimo) ir naujų impulsų. Ilgą laiką dirbu su įvairiomis auditorijomis: suaugusių, vaikų, mokinių. Smagu, kad tą patirtį galiu taikyti licėjaus klasėse.

Nuoširdžiai linkiu visiems: tiek mokiniams, tiek mokytojams naujų atradimų ir suvokimų šiais mokslo metais. Nepamirškite mėgautis tuo, ką darote, o taip pat ir kitų gyvenimo malonumų.

ROBERTA AMBRAŠKAITĖ (anglų kalbos mokytoja)

1. Darbšti, energinga ir plepi.
2. Esu tiesiog įsimylėjusi Airiją, tad galiu apie šią šalį kalbėti valandų valandas ir visad svajoju kuo greičiau ten vėl pavišėti.
3. Džiaugiuosi, kad licėjaus mokiniai yra motyvuoti, subrendę bei turintys tvirtą nuomonę kiekvienu klausimu. Būtent todėl dirbti šioje mokykloje yra malonu ir tiek mokiniai, tiek mokytojai atrodo laimingi. Tikiuosi, kad mokslo metai ir man, ir mano mokiniams bus produktyvūs.

Nuotr. Austėjos Azguridytės

PAULIUS KRUPIS (istorijos ir pilietiško mokytojas)

1. *Memento mori* (atmink mirsiantis).
2. Baigęs mokyklą nenorėjau net kojos ten žengti. Neprireikė nė kelerių metų, kad vėl pradėčiau apie ją mąstyti, o po penkerių aš jau licėjūje. Kodėl? Ne garbės ir ne turtų čia atvykau, o prasmingą bei naudingą darbą man svarbiausia atlikti.
3. Įspūdžiai, nuteikiantys rimtam darbui. Tikiuosi, jog per šiuos metus savo mokinius pavyks sudominti politika ir istorija bei pasiseks išugdyti valstybinį mąstymą, padėsiantį orientuotis Lietuvos bei pasaulio įvykių sūkuriuose. Norisi, kad iš licėjaus moksleiviai išeitų į pasaulį ne tik kryptingai siekdami savo tikslo, bet ir bendruomeninio gėrio savo Tėvynei – Lietuvai. Toks būtų mano kaip mokytojo tikslas.

GINTARĖ KULYTĖ
KOTRYNA SIPKO

SENI NAUJOKAI

„Andai“ išsaugo galimybę prisiminti šiuo metu mokytojų – „asų“ pirmuosius mėnesius licėjuje, norus, pažadus ir įspūdžius: suradome kelių mokytojų senbuvių interviu ankstesniuose „Anduose“. Gera žinoti, kad kalbos apie keliones su mokiniais į Čekiją, pamokas su juoku, šypsenomis ir kitus dalykus išsipildė su kaupu.

Būrėjų, šarlatanų ir šamanų konkurentas

Kažkada Linas Ulevičius pats mėgavosi visais licėjaus teikiama malonumais: sunkia kuprine, bemiegėmis naktimis ruošiantis nuostabiejiems kontroliniams, mokytojų valdžia, vėsiais koridoriais... Dabar jis sugrįžo padėti mums visa tai išverti.

Naujasis licėjaus psichologas visada laukia jūsų 208 kabinete. Ypač tų, kurie norės atsigauti po varginančios sesijos. Beje, kas nori pats įsigilinti į psichologijos subtilybes, gali trečiadieniais užsukti į jo fakultatyvą.

O kad būtų drąsiau, jis mielai sutiko šiek tiek papasakoti apie save

Dosjė

- Vardas, Pavardė: Linas Ulevičius
- Gimimo data: 1981 11 06
- Zodiako ženklas: skorpionas
- Akių spalva: šviesiai pilka
- Plaukų, antakių, blakštienų spalva: šviesi
- Studijos: VU psichologija (magistratūra)
- Kalbos: anglų, vokiečių, rusų (iš gatvės), norvegų (1 semestras)
- Mėgstamiausia knyga: Radzevičius „Priešaušrio vieškeliai“
- Mėgstamiausia laida: žinios

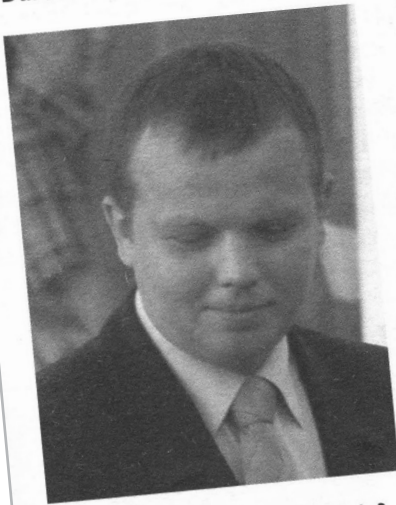

Kuo svajojote tapti, būdamas mažas?
Vaikystėje galvojau būti miškininkas. Norėjau rūpintis žvėreliais, vaikščioti po mišką, žiūrėti, kad niekas nešiukšlintų ir nedegintų. O paskui po truputėlį brendo ir pribrendo mintis tapti psichologu. Tai buvo mano sąmoningas pasirinkimas.

*Psichologijos mokytojas Linas Ulevičius,
„Andai“ nr. 14, 2005 m.*

Kokia buvo Jūsų pirmoji darbo diena licėjuje? Kaip pasikeitė Jūsų bendravimas su licėjaus mokytojais?
Trumpa. Mokytojai dar prisimena, kai buvau mokinys, ir kartais jaučiu tą senąją mokytojų požiūrį į mane. Keista, kad buvę mokytojai dabar yra mano kolegos.

Darius Šimkus, informatika

Kiek laiko dirbate mokytoju?

7 metai jau. Va dabar aštunti eina.

Kodėl pasirinkote tokią profesiją?

Nėra taip, kad būčiau labai ją sužavėtas. Patinka dirbti su žmonėmis. Daugiau plusų dabar atrandu, anksčiau gal atrodė mažiau.

Kas patinka mokytojo darbe?

Bendravimas, iššūkiai, savęs realizavimas.

O kas nepatinka?

Na, į politiką gal nesileisim... Galbūt tai, kad mokytojas ne visada būna įvertintas, suprastas. Kalbu apie visuomenę, ne apie kolegas. Trūksta supratimo. Bet gal kaip ir kiekviename darbe – sunku būti objektyviam. Kaip ir medikas mediko darbą vertina... Bet visuomenės požiūris nelabai geras....

Nurodykite vieną gerą ir vieną blogą savo būdo savybę.

(Juokiasi) Užsispyręs, jei reikia, tai siekiu tikslo iki galo. O bloga? Gal esu per daug atlaidus. Mokiniam ypač, turbūt reikėtų būti griežtesniam. Čia minusas didžiulis, manau.

Kaip pradėjote dirbti licėjuje?

Aš porą metų nebedirbau mokytoju. Pasigedau to ir pradėjau ieškoti. Suradau.

O koks dabar išpūdis?

Na kaip. Iš pirmo žvilgsnio mokiniai atrodo kaip mokiniai, nesiskiria labai. Bet kai pradėdi dirbti, tai jaučiasi, kad čia stojant laikomi egzaminai (juokiasi). Kolegos draugiški, problemų kaip ir nėra. Paprasčiausiai nėra daug laiko su jais bendrauti. Langų neturiu, dirbu trečiadienį ir penktadienį, vieną dieną 8 pamokos be langų, o kitą dieną šešios. Tai tiek ir bendrauji, kiek persimeti per pertraukas keliais žodžiais.

Ko palinkėtumėte savo mokiniams?

Išlikti savimi.

Ačiū Jums už pokalbį.

*Informacinių technologijų ir fizikos mokytojas Darius Šimkus,
„Andai“ nr. 30, 2009 m.*

Ką veikiate laisvalaikiu, kuo domitės?

Mano darbas ir pomėgis yra turizmas. Lydžių grupės į užsienį, esu buvęs Čekijoje daugiau nei 50 kartų, taip pat Prancūzijoje, Lenkijoje, Vengrijoje. Jau daug metų tą darau. Jeigu pavyks, su dešimtokais planuojame arba važiuoti į Čekiją ir Slovakiją, arba rengti stovyklą. Tokių norų atsirado rugsėjo pradžioje, bet sausį bus kitos kainos, tada žiūrėsime, kaip viskas atrodys. Jeigu pavyktų, galėtume rengti licėjaus stovyklą. Pvz., vienais metais norintiems – stovyklėlė Slovakijoje, kadangi ten graži gamta ir priimtinos kainos. Kitais metais – Čekijoje, trečiais – Kroatijoje, ten dabar viskas brangsta.

*Istorijos mokytojas Rolandas Čiapas,
„Andai“ nr. 2, 2002 m.*

*Geografijos mokytoja, direktoriaus pavaduotoja ugdymui
Jolita Milaknienė,
„Andai“ nr. 24, 2007 m.*

Reikia dar ir šypsenų

Naujoji geografijos mokytoja Jolita Milaknienė jau dabar kupina minčių apie galimus projektus. Mokytoja pasakoja apie vieną iš savo mėgėjiškų pomėgių – fotografiją – ir ekspedicijų parodas, kurias mielai rengtų ir mūsų mokykloje. Licėjų mokytoja vadina išbandymu,

tačiau čia atėjusi jaučiasi gerai. Tikėtis kažko daugiau iš mokinių ji net nedrįsta, nes, jos nuomone, čia visko užtenka: susikaupimo, atvirumo, mąstymo, žingeidumo... (Ar skaitant šiuos žodžius jums dar nerausta skruostai?) O pa-klausta, ar mokiniai turi jos bijoti, mokytoja puolė purtyti galvą: „Manęs jokių būdu nereikia bijoti. Pamo-kose, be rimties, reikia dar ir juoko, šypsenų, spindinčių akių, lengvesnio požiūrio į kai kuriuos dalykus, reikia bendravimo,“ – po šių žodžių ji draugiškai nusišypso. Taip, būtent tokių mokytojų mums ir reikia licėjuje.

MARIJA DRUKTEINYTĖ

REVOLIUCIJA LICĖJUJE

Ko gero, kiekvienas liceistas sutiks, kad smagiausia rudens pradžios šventė mokykloje – nulių krikštynos. Šiais metais ketvirtokai pasistengė sukurti tinkamą krikštynų atmosferą ir pasirinko puikiai tam tinkančią temą – visas licėjus skambėjo nuo revoliucingų šūkių, o koridoriuose šmėžavo karingai nusiteikusių krikštytojų ir pirmokų veidai.

Krikštynų programa prasidėjo gerokai anksčiau, nei išaušo tikroji diena, ketvirtokai padarė viską, kad renginys būtų laukiamas, ir paruošė kelis netikėtumus. Savaitę prieš svarbią dieną pirmakursiai turėjo dalyvauti akademijose, kuriose buvo supažindinami su licėjaus tvarka ir ypatybėmis. Akademijos sudomino tuomečius nulių, padrąsino ir paneigė mitus apie licėjų bei privertė dar

labiau laukti mistika apipinto renginio. Visoje mokykloje mirgėjo plakatai su nesuprantamu mitiniu personažu – Valentu, o pirmokai, gavę unikalius savo klasių pavadinimus – ašvabanai, broclamai, cvangalai, druzjanai, euzahanai ir twobakai, – rinko taškus socialiniuose tinkluose darydami gerus darbus, tačiau nebuvo aišku, kur tai veda.

Didžiąją dieną pirmokus Vilniaus

Pirmokų geri darbai iki Krikštynų: 1a klasė kruopščiai šveitė grindis, o 1d rūpinosi, kad direktoriaus dviratis liktų sausas.

Nuotr. Mato Danilaitis

Nuotr. Viktorijos Baikauskaitės

centre pasitiko revoliucijos kaltininkai – krikštytojai ketvirtokai. Naujokai buvo vedžiojami po įdomiausius centro užkampius ir buvo priversti paplušėti ne tik fiziškai, bet ir protiška. Ketvirtokai buvo paruošę aibę įdomių užduočių, pradedant nuo milijonų pritūpimų, lipimo į kalną surištiems celofanu, baigiant galvą pamankštinti reikalaujančiomis užduotimis, pavyzdžiui, visai klasei pralįsti pro vieną popieriaus lapą ar išsikeisti gautą savaržėlę į kuo geresnį daiktą. Užduotis pagyvinu nuolatos klegantys pirmakursių balsai su šūkais apie revoliuciją bei vėliavomis, originalumu pranokusiomis lūkesčius.

GRETA TARAILYTĖ TB1

Labiausiai krikštytynų aurą atskleidusi užduotis vyko prie Rotušės, ji pareikalavo daugiausiai fizinių pastangų, tačiau būtent po jos galėjai pajusti, kad tapai licėjaus dalimi. Didžiausią įspūdį man paliko bendrakursių aktyvumas ir vieningumas krikštytynų metu.

LUKRECIJA NEVEROVSKAJA 1C

Patiko visos užduotys rytinės dalies metu, bet labiausiai įsiminė užduotis, per kurią reikėjo sąvaržėles iškeisti į vertingesnius daiktus. Nieka da nepagalvočiau, kad, į miestą atėjusi su dviem sąvaržėlėmis, grįžti galėčiau su suomišku rašikliu, kiniška guma, lūpdaziu, žirklių ir pakabuku.

1e mokiniai vykdė užduotis nuolankiai nulenkę galvas.

Nuotr. Augustės Sesickaitės

1c klasė savo kepiniais vaišino ketvirtokus. Nuotr. Skaistės Mielinytės

Vakarinės dalies metu pažiūrėti renginio sugužėjo daugybė liceistų, žmonių minioje buvo galima išvysti net alumnų, visi nekantriai laukė renginio ir tik spėliojo, kas nutiks toliau. Ketvirtokai sukūrė aplinką, kuri puikiai atspindėjo renginio temą – kiemelį puošė butelių grandinės, tačiau akį traukė ne jos, o stambiomis raidėmis sudėliotas ir ant sienos pakabintas žodis „Revoliucija“. Atmosfera buvo sukurta puiki ir tema buvo išpildyta nepriekaištingai. Visa mokykla dar labiau nuščiuvo, kai į kiemelį pradėjo rinktis šventės kaltininkai – pirmokai, kurie, užtikrinti ir pasitikintys savimi, įnešė gerą nuotaiką ir energiją. Pirmokų pasirodymai nustebino, ko gero, visi tikėjosi atmes-tinai paruoštų pasirodymų, tačiau dauguma pasirodymų buvo

LABIAUSIAI ĮSIMINĖ, KAI NUGALĖJOM VALENTĄ IR VISI DAINAVOM „SEVEN NATION ARMY“.

puikiai sustyguoti ir matėsi, kad jiems buvo ruošiasi – pirmokai stengėsi apginti klasės garbę ir parodyti, kad jų klasės yra vertos užimti vietą licėjuse. Pirmokams krikštytojai surengė paskutines komandines užduotis, kad naujakursiai galėtų tinkamai ir ne dykai įsilieti į licėjaus bendruomenę. Pirmokai galėjo pasidžiaugti paskutinėmis dainomis, kurios bylojo apie nulį nebū-tį bei teisę būti visaverčiu mokyklos nariu. Vakaro kulminacija buvo scenoje pasirodęs ir begalę klausimų anksčiau sukėlęs Valentas. Jo pasirodymas reiškė vakaro pabaigą – revoliucija buvo įvykdyta sėkmingai, Valentas nugalėtas. Gražųjį renginį pabaigė kasmetinė tradicija – pirmokų priesaika bei visų lauktas šalto vandens dušas.

LUKRECIJA URNEVIČIŪTĖ 1E

Džiaugiuosi organizatorių originalumu ir pastangomis, sugebėjusiomis įtraukti šimto pirmokų minią ir ją sudominti: supažindinti su anksčiau nematytomis senamiesčio vietomis, pabendrauti su

NIEKADA NEPAGALVOČIAU, KAD Į MIESTĄ ATĖJUSI SU DVIEM SĄVARŽĖLĖMIS, GRĮŽTI GALĖČIAU SU SUOMIŠKU RAŠIKLIU, KINIŠKA GUMA, LŪPDAŽIU, ŽIRKLĖM IR PAKABUKU.

praeiviais ir parodyti, jog licėjus pasiruošęs revoliucijai! Patys sau tai įrodėme antroje krikštynų dalyje. Išsekę, šlapai, tačiau pilni geriausių emocijų ir išpūdžių, buvome išlydėti į tolimesnę mokslo ir žinių kelionę geriausioje mokykloje su nuostabiausiais žmonėmis!

VIDAS BACEVIČIUS TB1

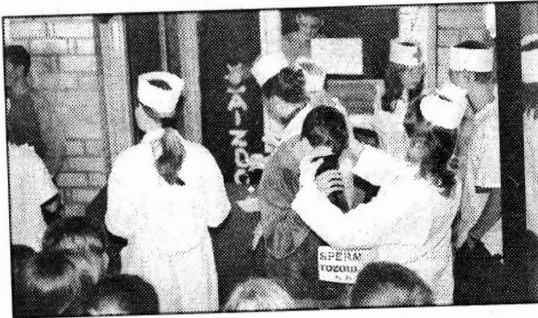
Asmeniškai man labiausiai patiko vakarinė dalis, buvo sukurta gera atmosfera, nuostabūs muzikantai, jautėsi, kad ketvirtokai įdėjo tikrai daug darbo. Labiausiai įsiminė, kai nugalėjom Valentą ir visi dainavom „Seven Nation Army“.

Džiugu, kad naujokai šį renginį prisimena su šypsenomis veiduose ir tikina dar ilgai nepamiršią renginio, sukėlusio daugybę gerų emocijų. Tikėkimės, kad pakili nuotaika niekur nedings, revoliucija dar ilgai išliks jų atmintyje, o ketvirtokams galime padėkoti už paskutinį, tačiau puikiai surengtą renginį!

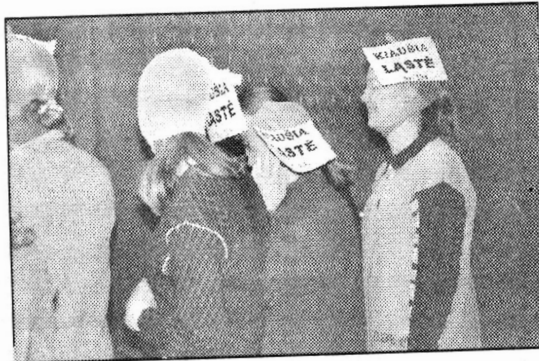
Krikštynų rytas. Nuotr. Mato Petronio

Fux'o akimis. Krikštynos

2002.09.18. trečiadienis

...šią savaitę jautėmės visiškai nuliais. Nuliais... Geras terminas, puikiausiai apibūdinantis ką tik iškepto licėisto socialinę padėtį. Nuo pat pirmadienio stende kabėjo bauginantys tekstai. Tiesa, nelabai

supratome, apie ką jie. Kam gi galėjo kilti mintis, kad mus, vargšus fuksus, galima džiovinti? Tai... tai... žiauru! Pažeidžia mūsų teises (kurių mes, deja, anot stendo, neturime...)! Tačiau greit atsipūtėme, supratę, kad paprasčiausiai visas dėmesys skirtas mums... artėja KRIKŠTYNOS!!!

2002.09.19 ketvirtadienis

Už ką mums taip? Naktimis sapnuojame košmarus. Iš miego pažadina išsiviepus ketvirtoko veidas ir jo šaižus juokas, akyse vis šmėkščioja paslaptingi naktipuo-

džiai, kuriuos liepta atsinešti kiekvienam doram fuks'ui.

Sakė, galėsime ant jų pasėdėti, gal net pašokinėti. O ketvirtokai geri, išdavę paslaptį, kur tokių nusipirkti, kur pigiausi. Sudaužėm savo kiaulytes, sukrapštėm po 3 litus (o kas ir tėvelių paprašė) ir iškeliavom. Prie „Maximos“ kasų nusidriekusi kilometrinės fuks'ų eilės...

Kuo toliau, tuo baisiau. Nežinia, kas mus ištiks. Belieka laukti...

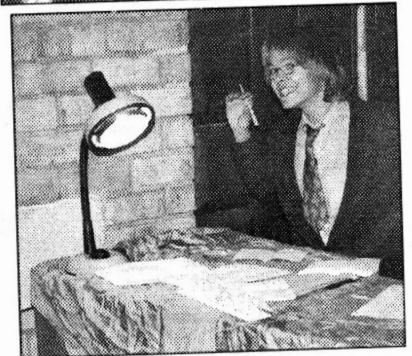
2002.09.20 KRIKŠTYNŲ DIENA

Prie įėjimo į

licėjų mūsų jau laukė ne itin draugiškai nusiteikę ketvirtokai. Stovėdami eilėje prie nulių priėmimo punkto, pavydžiai žvelgėme į normaliuosius, kol vieną po kito mus sugrūdo į tarpdurį.

Ten ir žlugo visos mūsų viltys išsigelbėti – vargšų nuliukų laukė toks didelis, violetinis, tiesiog laukiantis pabučiavimo kažkieno... užpakalis. Po šios nemalonios procedūros lindom, buvom išpaišyti, išniekinti, nuvesti į rūšį, tamsoje pravaryti pro įvairius Licėjaus organus, nugir-

dyti ir galų gale vamzdžiu iššliaužėm į dienos šviesą. Trumpai tariant, mus apdorojo kaip

pridera.

Per pertraukas fuksiukams liepė daryti mankštą, ieškoti batų, o kai jau pasijutom alkani, gavome po šaukštą „saldžios“ košytės ir padažo. Pamatę, kaip dega fuks'o iškamša, su siaubu

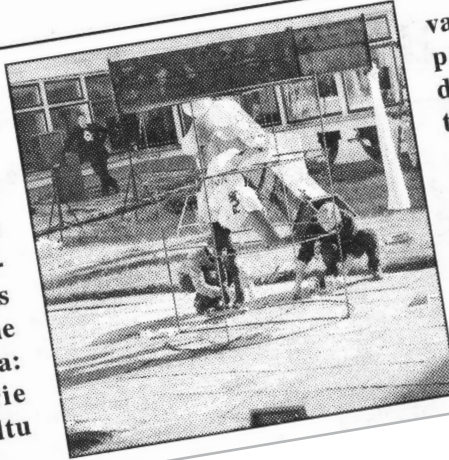

grįžom namo tikėdamiesi, kad vakaras niekada neateis...

Deja, kaip visada būna, jis atėjo. Čiupome naktipuočius, persižegnojom ir įžengėm į kiemelį. Čia jau laukė išpuostas vaisių stalas. Pastraksėję ant puodukų, pašvilpavę ir pašokę, ėmėm krikštyti vieni kitus: kas šaukštu, kas ranka, koja ar visa lėkšte paėmęs, drabstėm košę į

ivykiai

visas puses, kol jos nebesugebėjom nugramdyti nuo šaligatvio plytelių. Reikia pripažinti, tai ir buvo smagiausia krikštynų dalis. Kaip gudriai tie ketvirtokai sugalvojo: pakrikštykit, vadinasi, fuksiukai, vienas kita! „Švarių rankų“ politika, ne kitaip... Bet laimė ne amžina: minios buvome nunešti prie išėjimo, kur mus apliejo šaltu

vandeniu... tuo visas siaubas ir pasibaigė. Lipdami laiptais džiaugėmės, kad pagaliau esame tikri licėistai!!!

2002.09.21 šeštadienis
Kaip gera būti fuksu: visa pokrikštyninį purvą už tave iškuopia ketvirtokai!

Pilnateise licėistė Kotryna Drąsutytė

Fux'o dienoraštis

*Krikštynų baubai
(iš poligono naujoko dienoraščio...)*

Rytinė dalis

5:30 Dar niekad gyvenime neteko keltis taip anksti. Tikiuosi, rytinėje dalyje bus kas nors intriguojančio. Pasiimu tris apelsinus ir iškeliauju. Pakeliui į mokyklą reiktų parinkti akmenų. Ai, tiek to, gal atsipirksiu apelsiniais.

6:05 Sutartoje vietoje susitinku savo likimo brolius – poligono nekrikštus. Drauge bus lengviau eiti mirties keliu.

6:30

6:50 Prie „Akropolio“ jau visi fuxai išsirikiavę. Daro rytinę mankštą. Pritūpimus liepta daryti, tol, kol kar-tuvių vietoje pasirodys visi vėluojantys nekrikštai. Gerai, kad nutarėm pavėluoti bent 20 minučių...

6:55 Regis, kažkurio seržanto atsivežtas buldogas visai mielai papusryčiautų kuriuo nors iš mūsų.

7:05 Išdalinę fuxo pasus, poligono vyresnieji liepia bėgti licėjaus link. Miške sprogtą poligono chemikų pagatyt užtaisai. Priekyje uždusę bėga dvyliktokai – bobutės, ankstų rytą susiruošusios į turgų, kažką rėkia apie fašizmą ir uoliai ragina mus sprukti.

MAINAI'15. PIRMA STOTELĖ: VOKIEČIAI LICĖJUJE

Rugsėjo 12: antro ir trečio kursų liceistai, pasiryžę pagal mainų programą savaitę į savo namus priimti mokinį iš Vokietijos, sunerimę oro uoste laukia lėktuvų. Kažin, ar pavyks susikalbėti atvykėlių gimtąja kalba? Ar neteks ištarti „My German is a little bit broken, maybe English?“

Septynios dienos, trylika liceistų, trylika bendraamžių vokiečių. Praleistas matematikos kontrolinis, bet patobulėjusi šnekamoji vokiečių kalba. Nauji draugai ir įspūdžiai.

Rugsėjo 19: Ich schon warte auf meiner Reise nach Deutschland! ¹

Trumpi mainų projektai – kas, kur ir kaip? Verta ar ne? Antrokai, trečiokai ir jų bendraamžiai iš Vokietijos dalijasi mainų savaitės įspūdžiais bei atrastais kultūriniais šalių skirtumais.

Apie mainus tarp Vilniaus licėjaus ir Wiesbaden Oranienschule pasakoja vokiečių kalbos mokytoja ir pagrindinė mainų organizatorė VIDA PASAUSIENĖ: „Mainai tarp šių mokyklų vyksta jau nuo 2012–ųjų. Įprastai rudenį atvyksta vokiečiai, o pavasarį pas juos skrendame mes. Prieš pradėdami bendradarbiauti su Oranienschule, labai ilgai ieškojome mokyklos, kuri norėtų palaikyti ilgalaikius santykius. Vokietijoje tokie mainai populiari, tačiau ryšiai su Rytų Europos šalimis nelabai vertinami, juolab, kad moksleiviai nesimoko lietuvių kalbos. Taigi mums labai pasisekė, kad radome bendradarbiauti norinčią mokyklą. Pagrindiniai mainų tikslai – vokiečių kalbos tobulinimas, naujų kultūrų pažinimas bei Lietuvos garsinimas. Nepatikėsite, bet pasitaikė ir tokių atvejų, kai mokiniai iš Vokietijos nustebo apsilankę Lietuvoje – jie nežinojo, kad priklausome Europos Sąjungai ir esame ekonomiškai stipri šalis. Gera matyti, kad svečiams įdomu pažinti mūsų šalį. Mano nuomone, pats svarbiausias dalykas – glaudžių ryšių palaikymas. Buvo ir taip, kad vienas kitą priėmę mokiniai taip susibendravo, jog vėliau patys su šeimomis skrido vieni pas kitus. Na, o šiemet viskas vyko sklandžiai ir smagiai.

Savaitgalį supažindinę atvykėlius su savo šeimomis ir jau spėję geriau pažinti vieni kitus, pirmadienį liceistai kartu su savo naujaisiais draugais iš Vokietijos patraukė į licėjų. Prieš juos atvesdami į licėjų, lietuviai bandė jiems paaiškinti, kad chaotiška mokyklos išvaizda nieko nereiškia. Įsitikinti, jog licėjaus mokytojai ir mokiniai yra nuostabūs, vokiečiai ilgai netruko – jie galėjo dalyvauti keliose pamokose kartu su liceistais. Porą valandų pasimokę su matematikos tiksline grupe, mainų dalyviai stebėjosi mūsų mokinių gabumais. Anglų kalbos pamokos jiems taip pat paliko didelį įspūdį – anot jų, visos mūsų mokytojos yra linksmos, draugiškos bei moko labai aukštu lygiu. Tiesa, pamokos neįprastos buvo ne tik atvykėliams – pavyzdžiui, trečio kurso mokiniai galėjo įsitikinti, jog matematikos mokytoja Zina Šiaulienė puikiai šne-

ka vokiškai ir geba suprantamai išaiškinti vektorių sudėtį netgi nesimokantiems vokiečių kalbos.

Mainų dalyviai taip pat turėjo progą prisidėti prie meno licėjuje ir tapė iškristusių plytelių vietoje. Jie savo akimis pamatė ir licėjaus renginius – ketvirtokų rengiamos krikštynos juos labai sužavėjo. „WOW, čia galima tiek daug nuveikti po pamokų! Sunku suvokti, kad mokykla

Nuotr. iš asmeninio archyvo

skirta ne vien mokslams“ – stebėjosi atvykėliai. Mano nuomone, vokiečiai tikrai pajuto abi licėjaus puses – suteikiamas galimybes sistemingai mokytis bei realizuoti save meninėse veiklose. Įspūdžiais mielai dalijosi dešimtokė SOPHIA. Kalbėdama apie mokyklų skirtumus, ji žavėjosi licėjaus suteikiamomis galimybėmis linksmi leisti laiką pertraukų metu – stalo futbolu, stalo tenisu. „Keista – licėjus yra geriausia mokykla Lietuvoje, bet čia nėra jokių draudimų dalykams, kurie

tino. Su ironiška šypsena veide apie Puntuką kalbėjo penkiolikmetis MARTIN: „Akmuo. Tiesiog akmuo. Nepakartoja. Pusvalandį lietuvių lyjant žiūrėjome į akmenį.“ Mano nuomone, ekskursijos išvargino tik dėl prasto oro, nes programa tikrai buvo puikiai suorganizuota (netgi užsakyti dviem kalbomis kalbantys gidai). Neigiamam įspūdžiui įtakos tikriausiai turėjo įprotis nuolat kažkur skubėti – keli liceistai teigė, jog programoje buvo per daug laisvo laiko, o ekskursijos

tadienio vakarą, po krepšinio, kartu su maniškio vokiečiu ėlipome ne į tą naktinį autobusą. Teko skambinti mamai ir prašyti, kad pirmą valandą nakties mus iš Baltupių parvežtų į Antakalnį“ – prisiminimais dalinasi trečiokas ANTANAS ALEKSIEJŪNAS. Pasakodama juokiasi ir jo bendrakursė Giedrė: „Pro juoko ašaras teko raminti globotinę Johanną. Pasirodo, kad ji netyčia į rankinę įsidėjo picerijos meniu ir baiminosi, nežinodama, ką daryti. Kitas smagus nuotykis įvyko

KALBĖDAMA TELEFONU SU MAMA, KELETĄ KARTŲ PAKARTOJAU „VISKAS GERAI“. JOHANNA PAMANĖ, JOG KALBU APIE KAČIŲ ĖDALĄ „WHISKAS“ IR PRADĖJO KLAUSINĖTI APIE MANO KATĘ.

trukdytų mokslams, visai kitaip nei mūsų mokykloje. Pavyzdžiui, mes į mokyklą negalime įsinešti mobiliųjų telefonų. Taip pat nėra nieko panašaus į „Kiemelį FM“, nemanau, jog tai leistų mokyklos taisyklės“, – svarstė šešiolikmetė. Galbūt tikrai neįvertiname savo laisvės?

Šią neįprastą savaitę mokiniai laikėsi nustatytos programos. Mokytojos pasirūpino, kad veikla patiktų abiejų šalių mokiniams. Pavyzdžiui, sekmadienį visi gavo bilietus į filmą, įgarsintą vokiškai ir su lietuviškais subtitrais. Mainų programos dalyviai laiką leido ne tik Vilniuje, bet ir nukeliavo į Anykščius bei Trakus. Tiesa, Anykščių grožio mokiniai neįver-

nuobodokos. „Truputį nuvylė programa, nes ji nebuvo kažkuo ypatinga ar kupina veiklos“, – pasakojo trečiakursė GIEDRĖ GUDŽIŪNAITĖ. Daugeliui lietuvių nepatiko ir projektas, kuriame jie turėjo tik padėti vokiečiams ieškoti informacijos apie Lietuvą. Žinoma, būtų buvę smagiau, jei projektinis darbas įtrauktų visus mokinius, tačiau nepaisant poros nusivylimų, visa kita buvo sehr gut!

Įsitikinome, jog absurdiškos situacijos – neišvengiamos. Pavyzdžiui, Sarah iš Wiesbadeno paskutinę minutę suvokė, jog labai bijo skristi lėktuvu ir neatvyko į Lietuvą. Aišku, smagiausios istorijos nutiko jau susitikus mūsų šalyje. „Penk-

pirmąją dieną. Kalbėdama telefonu su mama, keletą kartų pakartojau „viskas gerai“. Johanna pamanė, jog kalbu apie kačių ėdalą „Whiskas“ ir pradėjo klausinėti apie mano katę. Ilgai truko, kol supratau, apie ką ji šneka, nes katės neturiu. Buvo juokinga.“

Įdomūs mokiniams buvo ir šalių skirtumai. „Buvo smagu supažindinti svečių su lietuviška virtuve, tradicijomis, kultūra. Labiausiai džiaugiuosi, kad bent jau ši vokiečių grupė pagaliau pamatė, kas, kur ir kokia yra Lietuva. Manau, pavyko pakeisti jų susidarytą išankstinį įspūdį neva apie rusakalbių šalį, kuri yra labai panaši į Rusiją. Kadangi mai-

nai vyko Europos krepšinio čempionato įkarštyje, vokiečiai turėjo galimybę pajusti, ką lietuviams reiškia krepšinis bei prisijungti prie Lietuvos rinktinės sirgalių“ – pasakojo trečioję Giedrė Gudžiūnaitė. Vokietė ALISSA krepšinį prisimena su šypsena veide. „Stebėti rungtynes minioje prie Baltojo tilto ir kartu su visais džiaugtis pergale prieš Serbijos rinktinę buvo kažkas neįtikėtino. Visi šokinėjo iš laimės ir apkabindavo netgi nepažįstamus. Lietuviai nustebino gebėjimu atsipalaiduoti, manau, mano tautiečiai yra labiau susikaustę“, – pasakoja ji. Vokiečių santūrumą pastebėjo ir trečiakursė AISTĖ JONYNAITĖ. „Dažniausiai girdimas svečių žodis buvo *egal*¹. Kartais atrodė, jog jie sutinka su viskuo ir visai nenori išreikšti savo nuomonės.“

Abejojantiems, ar verta dalyvauti mainų projektuose, susivokti galbūt padės liceistų įžvalgos. KAMILĖS SŪDŽIŪTĖS nuomone, dalyvauti, žinoma, verta! „Pamokas turėsite dar ne vieną savaitę, o užsieniečių priimti į namus ir nors šiek tiek pažinti svetimą kultūrą galite tikrai ne kasdien!“ – teigia antroję. Ją papildė bendrakursė AGNĖ TUMĖNAITĖ, tvirtindama, jog „susipažinsite ne tik su kitataučiais, bet ir pačiais liceistais“. „Jei bijote „nesusibendrauti“ su priimamu mokiniu, galiu jus nuraminti, – kalba trečioję Aistė Jonynaitė. – Savaitę visur būni kartu – pusryčiauji, važiuoji autobusu, dalyvauji ekskur-

sijose, ruošiesi miegoti. Net nepajunti, kaip įpranti prie kito žmogaus. Bent jau aš, mainams pasibaigus, jaučiau, kad kažko mano namuose trūksta.“ Kita vertus, mainai turėjo ir minusų. Kritiškiau mainų savaitę vertina Giedrė Gudžiūnaitė: „Nemanau, kad buvo verta praleisti visas pamokas, nes turėjome nemažai laisvo laiko, tik neturėjome galimybės palikti savo globotinių. Per šią savaitę labai atsilikau nuo mokslų ir dabar tikriausiai bus nemažai streso dėl susikaupusių atsiskaitymų.“ Kita trečiakursė AISTĖ GRUŠNYTĖ prisimena visą savaitę trukusį nuovargį: „Labai džiaugiausi vieną dieną nenuvažiavusi į ekskursiją ir skyrusi laiko sau. Pavargau šnekėti 24/7

ir pasiilgau tingių vakarų savo kambaryje.“ Tiesa, visi liceistai vieningai teigia, kad kalbos patobulėjimas tikrai juntamas. Anot Giedrės Gudžiūnaitės, „šie mainai buvo puiki galimybė tobulinti tiek vokiečių, tiek anglų kalbos sugebėjimus ir išmokti naujų žodžių“. Vieni bandė išlipti iš savo komforto zonos ir bendrauti tik vokiškai (net jei ir teko kartais įsijungti google translate), kiti tobulino savo anglų kalbos įgūdžius. Dar kitiems kalbos barjerai visiškai nerūpėjo. „Man su vokiečių kalba prastai, bet susikalbėti sunku nebuvo, nes maniškis vokiečių puikiai kalbėjo angliškai. Svarbiausia, kad galėjome bendrauti laisvai. Supažindinau jį su savo draugais ir kartu linksmiai praleidome laiką“, – teigia Antanas Aleksiejūnas.

Deja, mainų savaitė atskleidė, kad anglų kalba neišvengiamai veržiasi į mūsų kasdienį bendravimą. Noriu paraginti visus mokytis ir kitų užsienio kalbų bei nebijoti kalbėti. Atsiveria tikrai daug galimybių, atkreipkite dėmesį į tai, jog beveik visi mainų projektai ličioje vyksta besimokantiems vokiečių ar prancūzų kalbų. Kalbos niekada nepakenks, o dėl pačių mainų – nepabandęs nesužinosi.

¹ Jau laikiu savo kelionės į Vokietiją! (vok.)

² Labai gerai (vok.)

³ Koks skirtumas (vok.)

GINTARĖ KULYTĖ
KOTRYNA SIPKO

ANĄDIEN, ANĄSYK...

„Tikiu, jūs suprantate, kodėl licėjui reikia naujo laikraščio. Po to, kai „Ta prasme“ išleido paskutinį kvapą, atsirado tiesiog neleistina spraga, kurią nuo šiandien užpildo „Andai“. Beje, apie pavadinimą... Atsivertę „Dabartinės lietuvių kalbos žodyną“ rasime:

añdai – prv. anądien, anąsyk: A. smarkiai lijo

Kodėl taip? Nes gerai skamba. Ir dar: laikraštis fiksuoja jau praėjusias akimirkas, fiksuos tai, kas įvyko anądien, anąsyk...

Belieka palinkėti gero starto ir negreito finišo. Kaip laikraščiui seksis, priklausys ir nuo jūsų: tradiciškai laukiame pagyrimų, kritikos, aktyvaus dalyvavimo konkursuose ir t.t., ir panašiai. Pasistenkime, kad „Andai“ dar ilgai džiugintų mūsų protus ir sielas.“

Redaktorė Barbora Drąsutytė

Tai – pirmasis „Andų“ redakcijos žodis. – „redakcijos intro...“, kaip andai jis buvo pavadintas. Tekstas mus nukelia į 2002 metus ir paskatina apžvelgti visą, jau pakankamai ilgą, mūsų laikraščio istoriją. Pirmoji redaktorė BARBORA DRĄSULYTĖ maloniai dalindamasi prisiminimais pasakoja mums apie „Andų“ gyvavimo pradžią ir padeda įsivaizduoti, kaip vyko pirmieji kūrimo procesai.

„Anksčiau licėjus turėjo kelis laikraščius: ėjo „SSSR“, vėliau – „Ta prasme“. Kai pastarojo redakcija iširo, kurį laiką nebuvo jokio laikraščio. Buvo toks Vilius, irgi iš mano laidos, jis šiek tiek dirbo prie „Tos prasmės“ kaip maketuotojas, ir čia jo iniciatyva atsirado naujas laikraštis. Kas išrinko pavadinimą, irgi tiksliai nepamenu, gal irgi Vilius, jis buvo pirmas entuziastas. Gerai atsimenu, kaip vartėm žodyną ir aiškinomės žodžio reikšmę. Iš čia atsirado paantraštė „Andai – anądien, anąsyk“. Kažkaip patiko ta idėja, ir pasiilkom prie jos.

Mus subūrė mokytoja Asta Karaliūtė–Bredelienė, nemažai „žurnalistų“ buvo iš jos auklėjamosios klasės. Mane irgi taip „pakeliui“ įtraukė ir per pirmąjį susitikimą išrinko redaktore. Iš pradžių sunku buvo „išmušinėti“ straipsnius, o dar sunkiau atrasti kokį įdomesnį „kampą“. Nes kažkaip savaime buvo suprantama, kad įvyko renginys – turi būti straipsnis; bet tie straipsniai dažnai būdavo labai šabloniniai, papasakoja, kas vyko, kas darė, nieko įdomaus. O galinčių rašyti įdomiai ir nešabloniškai nėra daug. Iš „Tos prasmės“ pasilikom „Mokytojų perliukų“ skiltį – ją buvo smagu rašyti.

Kiek pamenu, pirmieji numeriai išeidavo gana sunkiai. Dabar kai pavartai, tai net gėda skaityti, bet kai atsiverti vėlesnius, jau matosi įdirbis, vadinasi, tobulėjom, perdavėm patirtį ir kitos kartos jau nedarė mūsų klaidų.

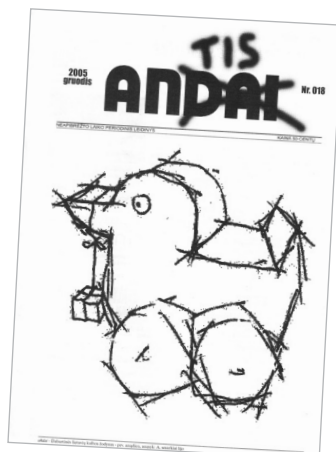
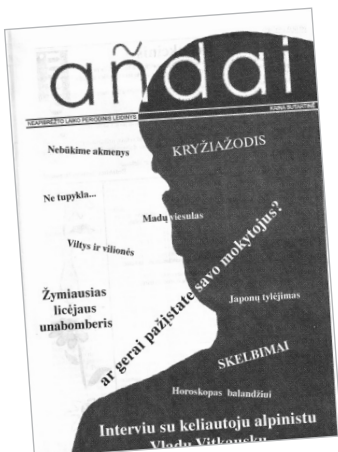
Iš įdomesnių epizodų prisimenu, kai licėjui naikino menų kabinetą, berods, buvo nr. 114. Nežinau, ar dar sklando

legendos apie jį, bet ten buvo Jankausko kabinetas ir mokinių erdvė, kur vykdavo daug įdomių dalykų. O Jurkevičius norėjo padaryti vietoj jos laboratorijas (ir padarė galiausiai). Tai tuo metu kilo daug triukšmo tarp mokinių ir atsimenu, kad rinkom jau rimtesnius, poleminius straipsnius ir spausdinom „Anduose“, net kažkas iš buvusių liceistų pasireiškė šalia esamų, nes visiems tai buvo svarbu; tada tikrai jautėsi, kad rašom prasmingai.

Be galo smagu ir neįtikėtina, kad „Andai“ dar gyvi!

Metai bėgo, keitėsi redaktoriai ir keitėsi patys „Andai“. Prieš penkerius metus licėjų baigusi buvusi „Andų“ redaktorė UNĖ KAUNAITĖ taip pat pasakoja apie jos darbą su laikraščiu bei jo atgaivinimą.

„Pamenu, kaip vos pradėjusi mokyti licėjuje atėjau į „Andų“ susitikimą ir buvusi redaktorė palinkėjo, kad neleistume „Andams“ pradingti, nes jie jau tada sunkiai gyvavo. Po metų, būdama antrokė, dar nedrįsau pasisiūlyti būti redaktore,

nors mintis jau kirbėjo... Deja, tais metais išrinkta redaktorė neišleido nė vieno numerio ir „Andai“ dingo. Tuomet kartu su kita mergina išleidome vieną numerį ir naujais mokslo metais tapau nauja redaktore.

Gal dėl to man „Andai“ tokie brangūs – kai turi lyg nuo pradžių vėl sukurti (at-kurti) procesą, į jį įdedi labai daug savo širdies. Susiradau puikų techninį redaktorių Daumantą Baltrušaitį, kuris sukūrė ir dabar nudojamą internetinę laikraščio platformą. Buvau baisi perfekcionistė, todėl viluiosi, kad jis man atleido už tas bemieges naktis, kai net ketvirtą ryto susirašinėdavom, nes kitą dieną jau reikėda-

vo atiduoti maketą į spaustuvę, o aš vis at-rasdavau kokią užsilikusią klaidą ar ne iki galo gražiai susidėliojusius paveikslėlius... Tada Daumantas sakydavo, kad „jau viskas, užteks“, nes taip galima dėlioti ir visą naktį...

Viršelius mums ne kartą kūrė Moni-ka Ulytė, dabar jau Vaicenavičienė, kuri vėliau baigė Vilniaus dailės akademiją ir sukūrė abiejų mano knygų viršelius... Štai taip tie „Andai“ sujungia žmones visam gyvenimui!

Nežinau, kiek dabar kainuoja „Andai“, bet tada pardavinėjome po 1 litą (taip taip, dar buvo litai!). Pamenu, kaip sulaukia pastabos iš vieno stalo tenisą

žaidžiančio vaikiną, jog tai labai brangu! Tadaėjau licėjaus koridoriais su šūsniu laikraščių ir mažiau apie tai, kaip vertiname žmonių darbą – už bandelę valgykloje sumokėti litą atrodė normalu, o už laikraštį, į kurį žmonės be atlyginimų įdeda begales darbo naktų – jau per daug...

Bet žinoma, ta akimirka man įstrigo, nes išsiskyrė iš kitų – buvo daug perkančių, daug laukiančių laikraštuko... Ir tikrai prisimenu „Andų“ laikus kaip vienus įsimintiniausių licėjūje. Juk po daug metų taip ir būna – pavienių pamokų nepamėni, nebent mokytojus ar epizodus, o štai savo kurtus renginius ar laikraščius – kiekvieną!“

Pirmųjų „Andų“ viršeliuose dažnai galima pamatyti smagius kadrus iš tuometinio licėjaus gyvenimo. Besklaidant senus „Andus“, akis iškart užkliūva už šių numerių. Jie tikrai priverčia nusišypsoti, kyla noras pasidomėti, kokia gi istorija slypi už šių nuotraukų.

Pamačius 2003 metų vasario mėnesio leidinio viršelį visiems kyla klausimai: „Kodėl?“, „Kur?“, „Kaip?“ ir „Kas tada vyko?“ Norėdami sužinoti šios smagios nuotraukos istoriją, bėgome pas jos veikėjus ir klausėme jų prisiminimų.

„Tai buvo 2003-ųjų metų Šimtadienis miesto Licėjiškės tema, – pasakoja mokytojas ALGIS SINDARAVIČIUS. – Tuo metu į šventę buvo įtraukiami ir mokytojai. Vienuoliktokai paprašė mūsų pagalbos ir mes darėme masažus dvyliktokams. Fojė buvo „Masažų kambarys“ su mūsų mokytojų masažuotojų komanda: aš, mokytoja Bitinienė ir gal net mokytoja Račkauskienė, jei gerai atsimenu. Masažus darėme rankomis ir įvairiais mediniais masažuokliais, kuriuos mums davė. Na, o po to padarėme nuotrauką.“

Jam antrina mokytoja PALMIRA BITINIENĖ: „Tai buvo ypatingas Šimtadienis. Jame buvo labai daug veiklos. Mokiniai įtraukdavo pašėlusius mokytojus į renginius. Mes su mokytoju Algiu turėjome masažo kabinetą ir dirbome masažuotojais. Džiaugėmės, kad mokiniai mums patikėjo tokias rimtas pareigas. Buvo smagu. Dabar tokių renginių nebėra.“

2004 metų sausio numerio viršelyje puikuoja to meto licėjaus valgyklos vedėja STEFANIJA ZABARSKIENĖ, kuri buvo išrinkta numerio žmogumi. „Andams“ duotame interviu ji pasakoja apie save, darbą valgykloje ir romantiką.

– Su kuo juoms asocijuojasi žodis „romantika“? Kokį įsivaizduojate romantiškos vakarienės meniu?

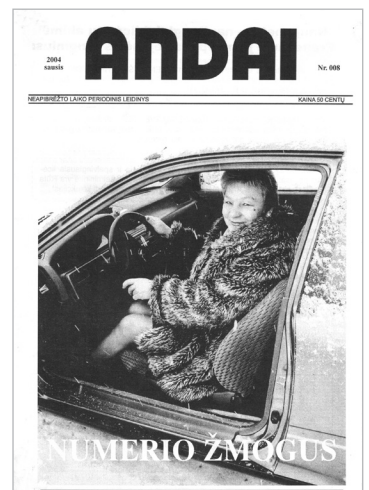
– Romantika – tai vakaras gamtos prieglobsty. Turėtų būti patiekalų iš žuvies. Galbūt ko nors egzotiško: krevetės, moliuskai. Gėrimai turėtų derėti prie valgio. Gali būti ir stipresnių, tik nedaug (juokiasi). Būtinai turėtų groti muzika.

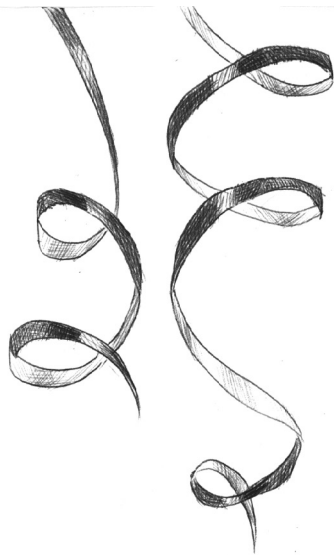

2004 metų gegužės numerio viršelyje – valytoja VANDA JASINAVIČIENĖ. Nuo 1982 metų čia dirbusi (dar kai licėjaus patalpose veikė Lenino rajono gamybinio mokymo kombinatas) moteris iš visų valytojų išsiskyrė savo humoro jausmu ir optimistiškumu: „Šios moters linksmumo neįmanoma perteikti viename interviu, bet... pabandykim!“, – tuomet rašė mokiniai.

– Ar pažįstate daug licėjaus mokytojų? Kokie jūsų santykiai su jais?

– Pažįstu visus mokytojus mokykloje ir dar kol kas su niekuo nesimušiau. Daugiausiai bendrauju su D. Račkauskiene, P. Bitiniene ir V. Dailidienė – šios mokytojos yra tikros „patrankos“ (juokiasi).

GABRIELĖ ČERNIAUSKAITĖ

ŽODIS „ANDAMS“

Argi šitai ne puiku – šitiek metų jau kartu!
 Nuo pačių pirmų dienų – čia, licėjų, praleistų.
 Daugel juoko, daugel laimės,
 Ašarėlių daug, kad baigės...
 Imsim ANDUS į rankas – nepaleisim, kol gyvens!

(Sveikinu ANDUS su jubiliejiniu numeriu ir visi kartuuu:
 „Penkiasdešimt numerių – tai visai nedaug!..“)

Milda Sutkevičiūtė, XXIII laida

Ačiū už viską
 Nes čia man pavyko atrasti mėgstamą veiklą.
 Dar kažkiek supratau, ką galbūt veiksiu ateityje.
 Ateik ir tu, atsivesk draugą,
 Ir padėk išleisti dar 50, 100 ir daugiau numerių.

Paulė Tulevičiūtė, XXII laida

Aš
 Norėčiau
 Darkart
 Andus ir licėjų
 Išgyventi.

Miglė Černiauskaitė, XXII laida

Atsikvėpti ir kurti
 Nepristigti idėjų
 Dalinti šypsenas
 Atrasti, ieškoti
 Ir dar ilgai gyvuoti.

Karolina Panto, XXII laida

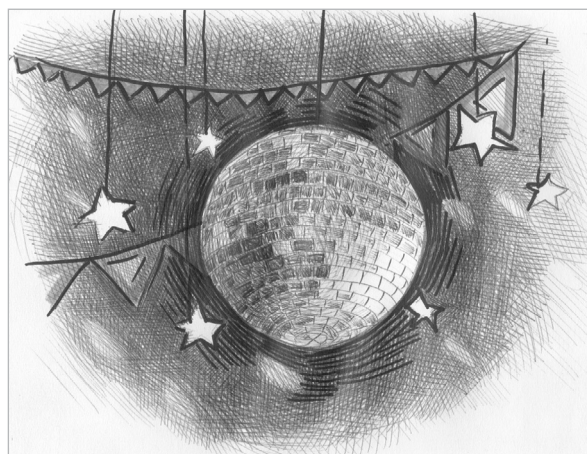
- Ana ten!
- Nieko nematau.
- Didžiulis!
- Ai, 50–asis numeris?
- Ir vėl atsiradę perliukai!

Unė Kaunaitė, XVIII laida

Ar šiandien
Norėtum suvalgyti
Duonos su sviestu
Ar vien tik
Istorijų, tų, kur nebuvo iš tikro?

Mokytojas Ernestas Šidlauskas

Aš nežinojau, kaip kirčiuoti šitą pavadinimą,
Nes visi kirčiuodavo skirtingai.
Dabar tik suprantu, kad, kas kaip nori, tas taip kirčiuoja –
Argi svarbu, kaip pavadinsi, juk
Išlieka esmė ta pati.

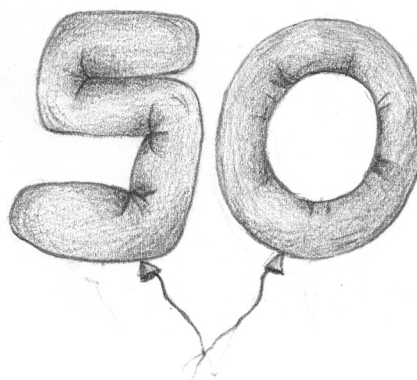
Dovydas Strimaitis, XXIII laida

Atėjo laikas suklusti, sustoti, pasidžiaugti. Palikti mokslus, studijas, darbus, vestuves, vaikus nuošaly.
Nedažnai pagalvojam, kiek daug davėm ir kiek daug gavom. Prisimeni ir pasiilgsti
Derybų, diskusijų ir juokų, netylančių Licėjaus koridoriuose. Tas prisiminimas vienija mus.
Atvyko pusšimtas! Prezidentus, iliustratorius, ekspertus, mainų korespondentus, visus, kurie rašė
Ir tuos, kurie skaito, sveikinu! Viskas keičias, o Andai vis dar čia.

Gabrielė Kižytė, XXI laida

A-a-a-a-a-a-a-a-a...
Nedaug trūko ir būčiau pamiršus –
Da da da da dammmmm:
Andų gimtadienis!
Iš širdies linkiu nevirsti elektronine laikraščio versija.

Justina Kecoriūtė, XXIII laida

Atvirų įdėmių akių.
Nenustygstančio smalsumo.
Draugiškų redaktorių, korektorių, autorių.
Azarto, nepraeinančio noro kurti.
Ir – tegul visada būna kam Jus skaityti!

Mokytoja Asta Karaliūtė-Bredelienė

Ak, jei tik būčiau anuomet žinojus, dar kiek
Naivi ir pasimetusi vienuoliktokė būdama, kaip
Dramatiškai ir visiškai naujai mano gyvenimo pasirinkimus
Andai nulems – iliustruot aš jiems tada pradėjus
Iliustratorės ir dailininkės keliu netikėtai pasukau...

Gabrielė Ganzaitė, XVIII laida

AISTĖ SAMUCHOVAITĖ
RŪTA VIGELYTĖ

Į ALKAPEĮ IR ATGAL

Rudenėjant licejaus skaitykloje būrelį liceistų šilta šypsena pasitiko „gyvenimo vargilė“ UNĖ KAUNAITĖ. Jai skaitant ištrauką iš savo naujausio, jau antrojo romano „Žmonės iš Alkapės“, paprastai šalta skaitykla prisipildė šilumos ir Edinburgo bohemos dvelksmo – ištraukos klausėme sulaikę kvėpavimą. O kai jau atsikvėpėme, tai ir pasipylė klausimų lietus... apie studijas Škotijoje ir Kembridže, apie rašymą, kūrybą ir priklausomybę nuo jos – buvusios liceistės klausinėjo ne tik Prieglius Žuklys.

PRIEGLIUS: Lietuvių rašytojai dažniausiai baigia filologijos studijas, o tu baigai psichologiją ir socialinę antropologiją. Kaip tau pačiai atrodo – šios studijos tau, kaip rašytojai, yra privalumas ar savotiškas trūkumas?

UNĖ: Manau, kad studijuodama ne filologiją, praradau aplinką. Kai nuolatos esi su žmonėmis, iš kurių dalis rašo, tai skatina rašyti ir tave patį. Kartais galvoju, kad mano rašymo stilius yra nepakankamai meniškas, stokojantis visokiausių išsireiškimų, metaforų, ir susimąstau, kad galbūt būtent tai man būtų suteikusi filologijos studijos. Bet, kita vertus, kitokios studijos yra ir privalumas, nes dėl kitokios patirties tavo kūriniai yra unikalūs. Škotijos švietimo sistema leido man išbandyti papildomus dalykus ir aš pasirinkau socialinę antropologiją. Tai mokslas apie kultūrų skirtumus; antropologas tiesiog stebi žmones, bando kuo objektyviau aprašyti kitą kultūrą, bet per asmeninę prizmę. Kai kurie antropologai yra netgi smerkiami akademinės visuomenės dėl savo metodologijos – nes tiems, kuriuos stebi ir aprašo, nepraneša esantys antropologai. Tam tikra prasme tai man priminė rašymą. Psichologija ir socialinė antropologija išlavino mano gebėjimus stebėti žmones ir kurti jų psichologinius portretus.

P: Antrasis tavo romanas, kaip sakė Laura Sintija Černiauskaitė, atrodo „taupesnis“. Kaip kito tavo stilius, kaip ieškojai savo raiškos būdų?

U: Matyt, tiesiog ieškai formos, kuri tau labiausiai tinka. Bandai ir mokaisi. Manau, kad pirmą knygą „Sudie, rytojau“ rašiau dar ne visai suprasdama, ką

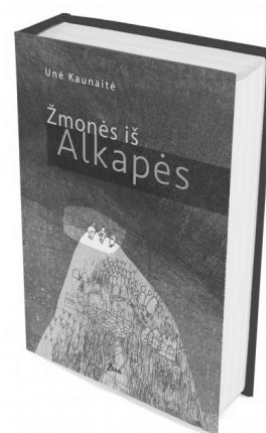
darau, ji įvairesnė, nes dar mažiau mokėjau kontroliuoti rašymo procesą, labiau rėmiausi emocijomis. Rašydama antrąją knygą jau išmokau atsitraukti nuo kūrinio, rašančios savęs, ir valdyti tai, kaip rašau.

IŠ PUBLIKOS: Klausantis tavęs atrodo, jog nerašyti tiesiog negali. Kaip tu jautiesi būdama rašytoja? Ar dominuoja pasididžiavimas, džiaugsmas, kasryt tau nušvinta mintis „Opa, aš rašytoja!“? Ar dažniau galvoji, kad „aš bloga rašytoja, grafomanė“?

U: Tai, kad nebegaliu nerašyti, jau yra tiesa. Ne tik dėl savęs, bet ir dėl aplinkinių, ypač rečiau sutinkamų, kurie vis klausia: „Tai kada nauja knyga?“. Esu didelė slapukė, mano tėvai apie pirmąją knygą „Sudie, rytojau“ sužinojo, kai ją jau ruošė spausdinti. Apie antrąją knygą pasakiau jau iš anksto. (juokiasi) Man turbūt norisi apsidrausti, jeigu kas nors įvyktų leidyklos pasaulyje ir knyga nebeįsietų. Bet kuo toliau, tuo slapukauti sunkiau. Apie trečią kūrinį jau atvirauju daugiau, nors jį dar tik rašau, apie jį nuolatos klausinėjama. Kadangi turiu ir daugiau veiklų (Unė šiemet dalyvavo jaunųjų profesionalų programoje „Kurk Lietuvai“, – red. p.), tai ryte pirmos mintys būna ne apie rašymą, nors tai man turbūt mėliausia veikla. Kai būnu per daug užimta ir ilgai nieko neparąšau, jaučiuosi blogai. Ar aš grafomanė? Sudėtingas klausimas. Tikiuosi, kad ne. Nenorėčiau kada nors atsidurti situacijoje, kai esu verčiama rašyti.

IŠ PUBLIKOS: Reiškia – priklausomybė fiziologinė?

U: Iš tiesų turiu priklausomybę ne

nuo rašymo, o nuo istorijų kūrimo – jas visą laiką kuriu mintyse. Tik trūksta laiko joms užrašyti ir išplėtoti. Man tai labai įdomus procesas: kuriu istorijas eidama miegoti, važiuodama autobusu, eidama miestu... Rodos, kad veikėjai ima gyventi tavo galvoje, tu su jais „susigyveni“. Tik kai padedu tašką ir istoriją išsiunčiu, man atrodo, kad nustoju ja gyventi.

IŠ PUBLIKOS: Kodėl Alkapė? Kodėl pasirinkai tokį pavadinimą? Juk jaučiame, kad knygoje aprašoma Lietuva. Ar čia buvo meninės raiškos priemonė?

U: Išgirdę knygos pavadinimą „Žmonės iš Alkapės“ visi suklūsta. Kol kas niekas nepasakė, kad jis blogas. Dvyliktoje klasėje, belaukiant autobuso, šios šalies pavadinimas tiesiog atėjo į galvą. Tada dar teberašiau pirmąją knygą „Sudie, rytojau“, bet idėją naujai knygai jau turėjau... Be to, išvažiavęs į užsienį pamatai, kad ne tik Lietuvai aktualios problemos, apie kurias rašau knygoje. Jos svarbios ir estams, ir latviams, ir kitiems. Pagalvojau, kad taip bus įdomiau, padės skaity-

tojui atsitraukti, įves tam tikro žaismo. Ta mistinė šalis – Alkapė – padėjo sukurti įdomesnę pabaigą.

IŠ PUBLIKOS: Norėjau paklausti kaip vyko kūrimo procesas. Rašydama jau žinai, kaip viskas bus, ar tai vyksta palaipsniui?

P.: Įsiterpsiu. Sakei, kad šalies pavadinimas Alkapė šovė autobuso stotelėje. J. K. Rowling Hario Poterio istoriją irgi sugalvojo tiesiog važiuodama metro. Negi taip ir būna, kad galvoj kažkas topteli?

U.: Išties, kažkas panašaus ir būna, ir ne tik rašant. Pavyzdžiui, turi sunkų matematikos olimpiados uždavinį, vis bandai išspręsti, bet nepavyksta. Tada atidedi jį į šalį, pamiršti... ir staiga blykstelį mintis – sugalvoji sprendimą. Taip pat būna su rašymo idėjomis – leidi smegenims pailsėti, ir kartais asociatyviu būdu tau gimsta kita mintis. Aišku, rašant būna įvairiai. Dažniausiai noriu turėti istorijos karkasą, maždaug įsivaizduoju siužeto liniją, veikėjus, kas vyks. Paskui sėdi ir rašai. Vienas vietas rašai lengviau, kitas – per prievartą, kartais man nepatinka tai, ką parašau. Kai kurie siužeto vingiai atkartoja tikrus gyvenimo įvykius. Būna, kad nutinka kas nors nemalonaus ir aš pagalvoju, kad taip ir turėjo nutikti, nes tas įvykis pasiūlo idėją rašomai istorijai. Jaučiuosi kaip kokia gyvenimo „vagilė“ (juokiasi). Kartą rašiau pasaką knygai, kurios visos lėšos atiteko vėžiu sergantiems vaikams. Tuo metu buvau labai nutolusi nuo pasakų ir niekaip nesugalvočiau, kas turi nutikti istorijos berniukui. Trečią dieną, man vis dar besikankinant,

visame rajone dingo elektra. Ir tada top-telėjo, kad to man ir reikėjo – jog pasakoj dingtų elektra.

P.: O ką iš savos patirties patartum pradedančiajam rašytojui?

U.: Jaunam rašytojui visų pirma patarčiau nebijoti rašyti ir rodyti savo kūrybą, kad ir kaip iš pradžių būtų nedrąsu. Žinau keletą pradedančiųjų, kurie vis atidėlioja tą akimirką, nes nori parašyti tobulą kūrinį. Bet taip nebūna. Tai, kad išleidi kūrinį, tau padeda tobulėti. Licėjaus almanachas „Sparnai“ yra puiki terpė pradedančiajam rašytojui – išmoks-tama priimti kritiką, į ją atsižvelgti, jos nebebijoti.

Kai išleidau savo pirmąją knygą „Sudie, rytojau“, kurį laiką į ją nenorėjau net žiūrėti. Išėjo taip, kad ji pateko į „Metų knygos“ rinkimus ir susilaukė viešumo. Teko važinėti į mokyklas, kalbėtis su mokiniais, todėl sulaukiau daug atgalinio ryšio. Supratimas, ką tavo knyga duoda kitiems, dar labiau skatina rašyti. Pamat, kurie dalykai veikia, o kurie – ne. Sulauki kritikos, kuri tau padeda užsiauginti „skūrą“ – po pirmos knygos sulaukiau pastabų, kad neišplėtočiau šalutinių veikėjų. Taip tikriausiai įvyko todėl, kad buvau labai jauna, dar nemokėjau valdyti knygos struktūros, nes romanas – labai sudėtingas žanras. Manau, ta kritika man labai padėjo rašant antrą knygą.

IŠ PUBLIKOS: Kaip vyksta knygos leidimo procesas? Ar sunku išleisti savo knygą? Juk daug kas sako, kad šiais laikais sunku išgyventi iš kūrybos...

U.: Mintis, kad neišgyvensi vien iš

knygų, yra teisinga (juokiasi). Tad be rašymo užsiimu ir kitokiomis veiklomis. Na, o jei nori išleisti knygą, patarčiau susirasti mokytoją. Man labai padėjo buvusi licėjaus mokytoja Vilija Dailidienė, rašytoja, žinoma kaip Vilė Vėl. Dalyvaudavome filologų konkursuose. Su dvyliktos klasės kūrinium, kuris vėliau tapo „Sudie, rytojau“, į konkursą nespėjau, todėl su mokytoja sutarėme, kad man pabaigus pažiūrėsime, ką galime padaryti... Šiaip siūlyčiau kūrinių siųsti į leidyklas, taip pat susirasti keletą savo knygas jau išleidusių žmonių, paprašyti jų, kad parašytų rekomendacijas. Lietuvoje tai nėra sudėtinga – eini į renginius, susitinki su žmonėmis, kuriems pasiūlai paskaityti tavo kūrinį. Jei jiems patinka – jie parašo tau rekomendaciją ir leidyklos tave vertina rimčiau. Naudingi yra ir pirmosios knygos konkursai, rengiami Lietuvos rašytojų sąjungos. Jeigu pasiseka, knyga išleidžiama. Ar leidėjai išrankūs? Sunku pasakyti. Labiausiai jie bijo, kad nauji rašytojai bus nepelningi, tačiau, jeigu rašytojas gauna paramą, ta knyga tikrai išleidžiama – abi mano knygos buvo paramtos. Kitas būdas – kalbėti su leidykla ir bandyti kartu ieškoti paramos.

IŠ PUBLIKOS: Spaudoje buvo pranešimas, kad darai kickstarter'io kampaniją studijų Kembridže finansavimui ir tą patirtį, kurią ten įgysi, parveši į Lietuvą. Ar galėtum papasakoti daugiau?

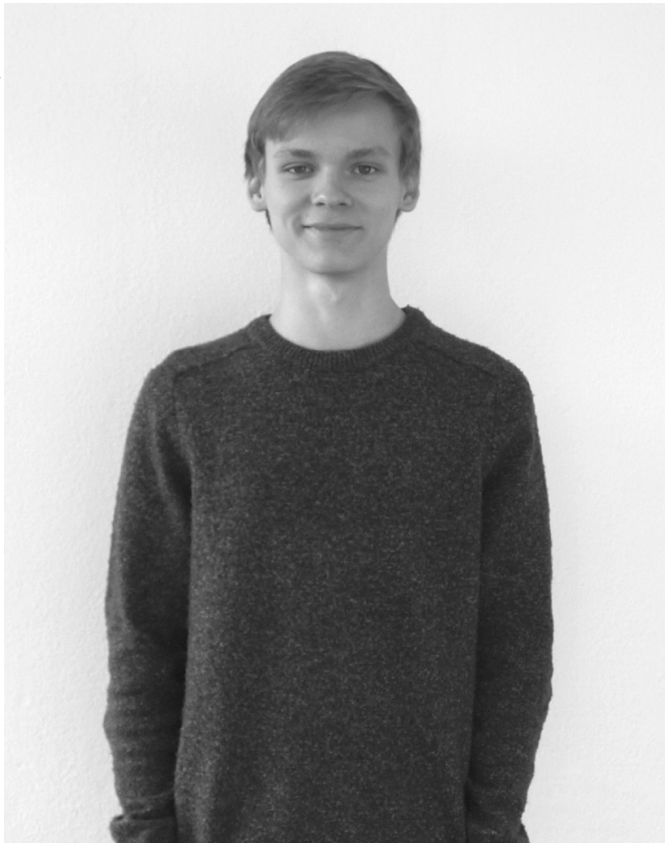
U.: Užsienyje tokios kampanijos labai įprastos. Mano situacija tokia: įstojau ir į Oksfordą, ir į Kembridžą, ir noriu važiuoti, bet tai daug kainuoja – maždaug 28 000 eurų už vienerius metus. Dvejojau rengti šią kampaniją, nes bijojau nepalankios nuomonės – pažįstu nemažai žmonių, kurie tai laiko išmaldos prašymu, tačiau pasiryžau. Ši akcija tikrai buvo sėkminga, nors ir nesurinkau visų reikalingų pinigų. Džiaugiuosi, kad mane ne smerkė, o priešingai – palaikė. Nors, tiesą pasakius, labiausiai mane įkvėpė ne pinigų suma, kuria prisidėjo žmonės, o jų tikėjimas manimi. Jaučiuosi atsakinga kiekvienam prisidėjusiam žmogui, todėl į Lietuvą grįšiu ne tik dėl savęs, bet ir išpildydama savo pažadą. Aš tikiuosi, kad tokios kampanijos ateityje bus populiarnesnės. Jos leidžia žmonėms parodyti, kokios iniciatyvos yra svarbios visuomenei. Vien dėl šios kampanijos susipažinau su daugybe žmonių, jie kviečia grįžus prie jų prisijungti, todėl dabar džiaugiuosi, kad nepabijojau.

KRISTINA MAČULSKA

APIE SKAIČIUS IR DAUGIAU

Licėjuje knibždėte knibžda įvairiausiais talentais apdovanotų žmonių – kartais praeiname pro juos koridoriuose ir nė nesusimąstome, jog tai pats gabiausias fizikas, literatas ar sportininkas. Šiame numeryje kviečiu susipažinti su ketvirtoku ANDRIUMI OVSIANU, šią vasarą sėkmingai pasirodžiusiu dviejose pasaulinėse olimpiadose. Atvirai ir nuoširdžiai kalbėjomės apie pasiekimų kainą, svajones ir įgytas patirtis.

Nuotr. Mildos Mačiulaitytės

Andriau, šią vasarą iš pasaulinių matematikos ir informatikos olimpiadų parvežei net du bronzos medalius. Koks buvo tavo kelias link šių pasiekimų? Kiek valandų, praleistų prie uždavinių, galėtum suskaičiuoti?

Olimpiados yra sritis, reikalaujanti labai daug laiko. Gabumų čia neužtenka, reikia įdėti daug darbo. Norint įvaldyti vieną temą ar netgi teoremą reikia išspręsti nemažai uždavinių. Per

mokslo metus labai sudėtinga tai suderinti su pamokomis, todėl ir tenka spręsti mažiau, kartais net paaukojant namų darbus, kad prisėstum prie uždavinių. Tačiau dažnai turėdamas laisvą grafiką ar besiruošdamas olimpiadoms vasarą, uždavinius sprendžiu visą dieną. Ypač prieš pasaulines olimpiadas. Matematikos pasiruošimo stovykloje Baltarusijoje ir informatikos pasiruošimo stovykloje Vilniuje pradėdavome spręsti uždavinius 9 val.

ryto, o baigdavome 18 val. ir, grįžę namo, dar mokydavomės. Ir ne dėl to, kad mus vertė ar turėjom kokius namų darbus, tiesiog mes degame tave, ką darome.

Minėjai, jog prieš olimpiadas vyksta pasiruošimo stovyklos. Gal galėtum plačiau paaiškinti, kaip jose vyksta mokymasis?

Šiomet matematikos olimpiadai ruošėmės reguliariai, maždaug kartą per sa-

vaitę Vilniuje, MIF'e. Paskaitas vedavo dėstytojai, studentai. Gaudavome namų darbų, kuriuos sprendavom namie. Vėliau vyko pasiruošimo stovykla Baltarusijoje. Kiekvieną dieną užsiėmimai vyko, kaip jau minėjau, nuo 9 iki 18 val. Kadangi baltarusiai angliškai šneka sunkiai, mes daugiau sprendėme savarankiškai. Kartais ateidavo studentai, aiškino temas. Panašiai vyko ir informatikos pasiruošimo stovykla Barclays Green Hall'e, gavome kabinetą su neblogais kompiuteriais. Užsiėmimus vedė studentai iš MIF'o, KTU, buvę olimpiadininkai, sprendavom taip pat visą dieną, tačiau naujų temų nesimokėme.

Dalyvaudamas įvairiose olimpiadose nemažai keliai, aplanki Kazachstaną, tavo minėtąją Baltarusiją – kokie įspūdžiai patys stipriausi? Papasakok kokį įdomų nutikimą, ar paminėk tave nustebinusį kultūrinį reiškinį, su kuriuo susidūrei svečioje šalyje.

Tikriausiai labiausiai įsiminė kelionė į Tailandą. Nustebino ne vien įvairios šventyklos, giedantys vienuoliai, gatvės, naktinis gyvenimas, maistas, bet ir tajų tauta (Azijos tauta, besiverčianti žemdirbyste, kalbanti savąja tajų kalba ir daugiausia išpažįstanti budizmą, – *aut. past.*). Dažnai oro uostuose ten galima pastebėti užrašus „Thailand: The Land of Smiles“, tai šiek tiek primena banalią reklamą, bet žmonės ten iš tiesų labai nuoširdūs, malonūs ir svetingi. Nustebino tai, kad nemažai žmonių ten yra tikintys. Net mūsų komandos gidė sustodavo

šventyklose pasimelsti. Tajai taip pat turi karališkąją šeimą, kurią neapsakomai gerbia. Pasirodo kiekviena savaitės diena jų kultūroje turi spalvą, pavyzdžiui pirmadienis – geltoną, o sekmadienis – violetinę. Todėl atvykstant karaliui, kuris gimė pirmadienį, miestuose dominuoja geltona spalva. Į matematikos olimpiadą Čiang Mėjuje atvyko Tailando princesė, kuriai neseniai sukako 60 metų, todėl miestas pasipuošė violetine

NĖRA JOKIO SĖKMĖS RECEPTO AR BŪDO LAIMĖTI MEDALIUS, IR NE Į TAI SIŪLYČIAU LICEISTAMS KONCENTRUOTIS, NE TAI SVARBIAUSIA.

spalva. Patiko ir atidarymo ceremonija, kurios metu visi tailandiečiai gidai ir organizatoriai stengėsi padaryti nepriekaištingą renginį atvykusiai princesei. Be egzotiškos kultūros, mane sudomino ir Tailando švietimo sistema, iš kurios galėtų pasimokyti europiečiai. Požiūris į mokslą ir išsilavinimą ten brandesnis nei mūsų mokyklose. Kartą einant pro miesto mokyklą, mūsų gidė prisiminė, kad ten 16:30 val. turėtų vykti mušamųjų repeticija. Žinodami, kad ji iš Bankoko, mes paklausėme, iš kur ji žino. Pasirodo, moksleivių grafikas visoje šalyje yra vienodas. Nesvarbu, kelintoje klasėje mokaisi, kiekvieną dieną tau pamokos prasideda 8 val. ryto ir baigiasi 16 val., langų nėra. Vasarą jie atostogauja mėnesį, o per visus metus susidaro vos 2 mėnesiai atostogų. Dėl to ir pasiekimai olimpiadose aukšti – šiemet jie pelnė du aukso ir tris sidabro medalius iš matematikos. Negana to, jie suspėja aktyviai dalyvauti ir užklasinėje veikloje. Gaila, kad Tailande apsilankėme tik viename mieste, dar daug liko neatrasta ir nepamatyta, bet tikrai žinau, kad kada nors ten grįšiu.

Jei neklystu, ne tik mokaisi, bet ir mokai kitus matematikos/informatikos. Ar lengva būti mokytoju ir kokių jausmų tau suteikia ši veikla? Kodėl jos ėmeisi? Tavo manymu, kiek svarbus yra mokytojo indėlis į mokinio sėkmę?

Taip, šiuo metu mokau devintokus informatikos. Mokytojo darbas toli gražu nėra lengvas. Žinoma, priklauso nuo to, su kuo dirbi. Sudėtinga pradėti nuo pačių pagrindų, kai žmogus neturi jokio supratimo apie dėstomą dalyką.

Vieniems užtenka kartą ar porą paaiškinti, nurodyti reikiamą kryptį, tačiau kai kuriems mokyti prireikia ganėtinai daug pastangų, vaizdingesnių aiškinimo būdų. Kartais net pačiam paskausta galvą. Atrodo, jog nuo Budvyčio kontrolinio pavargstu mažiau, nei nuo vienos pamokos su savo mokiniais (juokiasi). Vis dėlto, darau tai dėl kelių dalykų. Pirmiausia, man patinka mokyti, patinka perduoti savo žinias ir patirtis kitiems,

taip, kaip kažkas jas perdavė man. Kartu prisimenu, kaip kartais man pačiam būdavo sunku ieškoti interneto svetainių, kuriose galėčiau spręsti man tinkamus uždavinius, nežinodavau, kokius algoritmus mokyti ir t.t. Patyręs žmogus gali labai lengvai vesti mokinį reikiama kryptimi, o turint tokį mokytoją šalia, galima daug sparčiau tobulėti. Na ir norisi, jog licėjus išliktų olimpiadose pirmaujančia mokykla.

Mano nuomone, mokytojo vaidmuo labai svarbus, ypač kol mokinyš dar neturi jokio įdirbio. Labai sudėtinga sudaryti žmogui žinių pagrindą, išvystyti formalaus įrodymo suvokimą. Nors ruošimasis olimpiadoms daugiau yra savarankiškas darbas, mokytojas gali parinkti naudingas, įdomesnes temas, jas aiškiai išdėstyti, parinkti uždavinius, kurie būtų tinkami moksleiviui. Įgijęs patirties,

LABIAUSIAI LINKĖČIAU VISIEMS ATRASTI SRITĮ, KURIOJE GALITE PUIKIAI SAVE REALIZUOTI, VEIKLĄ, KURIĄ GALITE DARYTI 24/7, KUR JUS SUSTABDYTŲ TIK MIEGAS IR MAISTAS.

moksleivis toliau gali mokytis beveik savarankiškai, tačiau kompetetingo mokytojo pagalba vis tiek labai naudinga.

Daug kalbame apie tavo pasiekimus, giriame, didžiuojamės, bet vis dėlto – nėra žmogaus, kuris būtų visiškai savimi patenkintas. Ko dar norėtum išmokyti (galbūt visiškai nesuįsijusio su tiksliaisiais mokslais), kokių įgūdį patobulinti?

Pastaruoju metu pradėjau labiau vertinti akademinę veiklą nei olimpiadas. Pradėjau skaityti apie dirbtinį intelektą,

kuris nagrinėja labai daug sričių, susieja žinias apie žmogaus smegenis su tam tikrais algoritmais, kurių dėka galima išmokyti mašinas atlikti įvairias užduotis. Labai patinka tai, jog ten pritaikoma, galima teigti, aukštoji matematika, kartais paliečiama šioji tokia filosofija. Dirbtinio intelekto sričiai priklauso ir sudėtingos vaizdo ir garso apdorojimo temos, su kuriomis dar nespėjau susipažinti. Gailiuosi, kad neaptikau šios srities anksčiau.

Dauguma žmonių į abiturientus žvelgia taip, lyg paskutiniaisiais metais jie turėtų atsisakyti daugybės užklasinę veiklų ir koncentruotis tik į ateinančius brandos egzaminus. Kokia bus tavo 12 klasė? Ar olimpiadų maratonas jau baigtas, ar dar planuoji dalyvauti tolesniuose konkursuose?

Ne, olimpiadose ir toliau ruošiuosi dalyvauti, tik gal bus šiek tiek sunkiau. Šiuo metu koncentruojuosi ties stojimu į Angliją ir į komandinę matematikos olimpiadą, vykiančią lapkritį Norvegijoje. Ką darysiu vėliau, nutarsiu, kai paaiškės stojimų rezultatai. Jei pasiseks, bandysiu išpildyti offer'ų reikalavimus. Bet tikrai nepanirsiu vien tik į egzaminus. Yra daug sričių, kurias norėčiau pažinti ir tikrai joms skirsiu laiko.

Galiausiai, ko palinkėtum jaunam liceistui, dar tik svajojančiam apie titulus pasaulio mastu? Koks (kur) iš tiesų yra sėkmės receptas?

Nėra jokio sėkmės recepto ar būdo laimėti medalius, ir ne į tai siūlyčiau liceistams koncentruotis, ne tai svar-

biausia. Labiausiai linkėčiau visiems atrasti sritį, kurioje galite puikiai save realizuoti, veiklą, kurią galite daryti 24/7, kur jus sustabdytų tik miegas ir maistas. Nesvarbu, ar tai matematika, ar informatika, ar fizika, ar fotografija, ar muzika, svarbu atrasti tai, kas jus veža ir vėš visą gyvenimą. Licėjus pasižymi labai visapusiška aplinka, čia galima išbandyti daug įvairiausių veiklų, galima rasti žmonių, užsiimančių įvairiausiais dalykais. Patarčiau visiems šią aplinką išnaudoti ir atrasti joje save.

MILDA MAČIULAITYTĖ

+KONKURSAS!!!

„KO NEŽINO KAZYS“
IR KĄ ŽINO LICĖJUS?

Vieniems trečiadieniai patinka dėl to, jog tai beveik lygiai pusė savaitės. Kiti myli trečiadienius, nes ši pusė savaitės reiškia perpus mažiau laiko iki savaitgalio. Tačiau šiai licėjaus ketvirtokų grupei trečiadieniai simbolizuoja kur kas daugiau. Jau daugiau nei pusę metų kiekvieną trečiadienį jie, susirinkę visi kartu, dalyvauja protmūšyje „Ko nežino Kazys?“ ir ten pasiekia ištis neblogų rezultatų.

Kalbiname tris komandos narius, AGNĘ PAKŠYTĘ, KOSTĄ STRIELKŪNĄ ir KRISTINĄ MAČULSKĄ, apie jų patirtį, sėkmes ir nesėkmes šiame protmūšyje.

Kiek laiko jūs jau dalyvaujate šiame protmūšyje?

Kostas: Pradėjome šių metų pavasarį, dalis komandos prisijungė vėliau, tačiau dalyvaujame jau maždaug pusę metų.

Kaip jums kilo idėja ten dalyvauti?

Kostas: Prasidėjo viskas, kiek pamenu, Kiemelyje FM, kai bekalbėdami su Ignu Badaru ir prisimindami savo protmūšių

dvidešimt žmonių, tačiau dažniausiai kartu su manimi dalyvauja:

1. Ignas Badaras
 2. Kristina Mačulskė
 3. Agnė Pakšytė
 4. Justas „Ateinu, kai nēr varžybų“ La-sickas
 5. Sofija „Ateinu su Ignu“ Jackeivičiūtė
 6. Ieva „Ateinu su Kostu“ Vaškelytė
 7. Arnas „Ateinu su fedora“ Volčokas
- Norėčiau, kad kitus du komandos narius išskirtumėte raudonai ar bent jau į gėdos lentą įdėtumėte. (šypsosi)

dieną susirinkusio į komandą. Taigi, kuo daugiau galvų, tuo daugiau galime pasiekti per vakarą.

Kodėl ten dalyvaujate? Ką naujo, gero ten sužinote, kuo jums tai vertinga?

Kostas: Dalyvaujame, pirmiausia, aišku, tam, kad gerai praleistume laiką, pakrutintume smegenis ir sužinotume naujų dalykų, bet, kaip liaudies išmintis sako: „Koks kareivis nenori būt generolu“, todėl dabar dažniausiai einame nusiteikę kovoti dėl pirmosios vietos.

Agnė: Protmūšis man (žinau, kad Kristinai lygiai taip pat (šypsosi)) toks savaitės vidurio atokvėpis, mažytis penktadienis. O ten išgirsta informacija prisideda prie to vadinamojo bendro išsilavinimo.

PAMATAI, KIEK DAR DAUG DALYKŲ GALIMA
IŠMOKTI. IR ŽAISDAMAS MOKAIS.

patirtį nutarėme, jog būtų smagu suburti liceistų komandą ir išbandyti savo jėgas kokiame nors protmūšyje kartu. „Kazį“ pasirinkome, nes mums tiko laikas ir iki šiol esame patenkinti šiuo sprendimu.

Kristina: Anksčiau mėgome lankyti buvusios liceistės Eidvilės rengiamame protmūšyje „Dūmok“, todėl idėja suburti komandą ir varžytis tarptautinėje lygoje mums visiems pasirodė viliojanti.

Agnė: Pamenu, kad į protmūšį pirmą kartą nuėjau, nes taip Ignas norėjo paminti savo gimtadienį. Nežinau, ar dėl to, kad mums visai neblogai sekėsi, ar dėl to, kad buvo labai smagu, tačiau nuo to karto ten dalyvaujame beveik kiekvieną trečiadienį.

Kas dalyvauja kartu su jumis?

Kostas: Mūsų sudėtis nuolat keičiasi, komandoje yra žaidę jau daugiau nei

8. Laurynas „Neateisiu, daug namų darbų ir noriu pamiegot“ Margis

9. Gytė „Teatras svarbiau už Kazį“ Navi-kaitė

Trumpai papasakokite, kaip jums ten sekasi.

Agnė: Sekasi labai smagiai, dažnai reitinguose būnam gana aukštai. O kadangi esam jauniausia komanda savo divizione, tai kiekviena vieta aukščiau vidurio, manau, yra visai reikšmingas laimėjimas.

Kostas: Taip, iš tiesų mums sekasi visai neblogai. Per pusę metų sugebėjome ir laimėti, ir užimti antrąją vietą savo divizione, o vasaros sezono finale, kuriame žaidė 20 stipriausių Lietuvos komandų, užėmėme ketvirtąją vietą.

Kristina: Žinoma, žaidimo kokybė tikrai priklauso nuo žmonių kiekio, tą

Kristina: Išties, man šis hobis – priverčiantis padėti vadovėlių į šalį ir atsipūsti. Žinoma, be galo smagu, kai kažką žinai ir gali tai parodyti. Kita vertus, pamatai, kiek dar daug dalykų galima išmokyti. Ir žaisdamas mokaisi.

Kostas: Tikrai visiems rekomenduoju nebijoti ir suburti savo komandą. Protmūšiai labai skatina domėtis. Ilgainiui jie tampa neatsiejama gyvenimo dalimi, pats dabar reguliariai dalyvauju net keturiuose. Daugelyje protmūšių būna žaidėjų klausimų turai – žaidėjai internetu siunčia klausimus, o rengėjai geriausius atrenka ir įtraukia į žaidimą. Taip gali išbandyti ne tik žaidėjas, bet ir protmūšio kūrėjas amplua.

KONKURSAS!!! Atsakykite į šiuos tris Kosto parengtus klausimus ir laimėkite metinę „Andų“ prenumeratą!

1. Šis būtojo laiko neveikiamosios rūšies dalyvis, reiškiantis „persmeigtas“, rašomas lygiai taip pat, kaip žargoninis iš anglų kalbos kilęs žodis, reiškiantis iškrypėlių. Koks tai žodis?

2. X – sunki užkrečiama liga, sukelianti Yersinia pestis bakterijų, Y – gyvūnas, vienos garsiausių lietuviškų legendų personažas. Remdamiesi vieno šiuolaikinio lietuvių autoriaus knygomis atsakykite, kiek kartų X ilgesnis už Y?

3. Pirmoji X buvo patentuota 1850 metais, tačiau buvo nepraktiška. 1893 m. Čikagoje vykusioje pasaulinėje mugėje buvo

pristatytas patobulintas X prototipas. Jį sukūrė moteris, neapsikentusi tarnų, pastoviai daužančių jos namų inventorių. Kas yra X, jei esame tikri, kad ji – ne moteris?

Atsakymus į šiuos tris klausimus siųskite el. pašto adresu: andai.licejus@gmail.com. Nepamirškite parašyti savo vardo, pavardės ir klasės. Iš iki lapkričio 30 d. teisingai atsakusių skaitytojų burtų keliu bus išrinkti trys asmenys, kuriems atiteks specialusis 50-tojo numerio prizas – „Andų“ prenumerata visiems metams tiesiai į jūsų spintelę!

EMILIJA BOGDANOVIČIŪTĖ
LUKAS GEČIAUSKAS

AŠ TIKRAI GRAŽINAU, TIK JŪS NEPAŽYMĖJOT ANDŲ KORESPONDENTAI KALBINA LICĖJAUS ŽMONES, KURIE ĮPRASTAI, DEJA, UŽMIRŠTAMI...

Atšiauraus rudens ketvirtadienis, o mes, išskubėję iš neakivaizdinės mokyklos, važiuojame į licėjų keliais autobusais ir troleibusais, kad tik suspėtume pakalbinti vieną žmogų. Su bandele vienoje ir kavos puodeliu kitoje rankoje jaučiamės tikri žurnalistai. Lyg ir malonus šiurpuliukas, lyg ir jaudulys kažką daro pilve, tačiau juokdamiesi įeiname į skaityklą ir pasibeldžiame į bibliotekininkės duris. Pasiklausę, ar nesutrukdytume, prisėdame ir kalbiname ZITĄ GRENCIČIENĘ, ištikimą licėjaus knygų sergėtoją.

Kiek metų dirbate licėje? Kur kitur yra tekę dirbti?

Licėje dirbu jau 15 metų. Prieš tai keletus metų dirbau Baltupių vidurinės mokyklos bibliotekoje, taip pat buvusioje Profsajungų bazinėje bibliotekoje. Dar anksčiau 10 metų dirbau asistente Vilniaus Universiteto Bibliotekinkystės katedroje.

Kodėl pasirinkote bibliotekininkės profesiją? Apie darbą knygų apsuptyje svajojoje nuo vaikystės ar galbūt sprendimą stoti į bibliotekininkystę

paskatino kažkas netikėta?

Baigusi mokyklą šią profesiją pasirinkau tiksliai. Gyvenau mažame miestelyje, Birštone, tad labai norėjosi išvažiuoti, o darbas bibliotekoje pasirodė lengvas – darbo metu tik skaitai ir nieko daugiau neveiki – taip ir diena neprailgsta (juokiasi).

Vadinasi, mokykloje buvote linkusi į humanitarinius mokslus?.. O gal žavėjosi ir matematika, ir chemija?

Humanitarinius, tačiau tiek mokykloje, tiek universitete mokomasi ne tik jų.

Vienerius metus universitete mokiausi aukštosios matematikos, o kaip tik tuo metu paplito ir informatikos mokslas, tad šiek tiek mokėmės ir programuoti. Su chemija ir fizika susidūriau tik tiek, jog reikėjo atskirti lentynose šių dalykų vadovėlius (juokiasi).

Ar Jūsų lūkesčiai pasiteisino? Ką veikiate tomis valandomis, kai bibliotekoje nesilanko mokiniai ir neturite daug darbo? Tik skaitote, ar atsiranda dar kokių veiklų?

Taip, stengiuosi paskaityti kuo dau-

giau naujienų. Visgi norisi žinoti, kas šiuo metu vyksta literatūros pasaulyje. Neretai skaitau ir kritikos – tai padeda man nuspręsti, verta knygą pirkti ar ne. Kiekvienais metais peržiūriu, ką naujo įtraukia į privalomos literatūros sąrašus mokiniam. Prisipažinsiu – nors namuose taip pat turiu didelę asmeninę biblioteką, skaitau beveik tik darbe. Namų knygas skaitysiu tik išėjusi į pensiją (juokiasi).

Kokią knygą skaitote dabar? Kokios knygos yra jūsų mėgstamiausios?

(Iškart nuskuba į bibliotekos gilumą ir atneša pamėgtą knygą) Dabar skaitau šiuos poeto Antano Miškinio atsiminimus – knygą „Žaliaduonių gegužė“. Labai mėgstu knygas apie žmonių, nebūtinai garsių asmenybių, gyvenimus, taip pat istorinius romanus... Trumpai tariant, mane žavi kūriniai, pagrįsti realiais faktais.

Fantastinė literatūra ne prie širdies, tiesa?

Fantastiką palieku kinui – labai patinka filmai apie visatą, planetas, taip pat apie pasaulio pabaigą, katastrofas, žmonijos išnykimą... Dažniausiai tokius filmus žiūriu tik viena akimi, prie mezinio.

Turbūt mezigimas – vienas pagrindinių Jūsų pomėgių. O ar be knygų skaitymo ir mezgimo turite kokių kitų hobijų?

(Juokiasi) Dabar daugiausiai mezgu... Tačiau šiltuoju metų laiku sodininkauju – auginu gėles, įvairias daržoves. Dar hobiams priskirčiau keliones. Kiekvieną vasarą stengiuosi išvykti kur nors bent į du kartus – vieną kartą į tolimesnę kelionę, dažniausiai kur nors į Europą, o antrą planuoju kur nors Lietuvoje.

Labai įdomu, kaip keliaujate – mėgstate poilsines ar pažintines keliones? Kokia kelionė buvo pati įsimintiniausia?

Tik pažintinės. Kartais su draugais patys susidarome maršrutą, o kartais išsirenkame ir iš to, ką siūlo turizmo agentūros. Pernai vasarą aplankėme Angliją, Škotiją, Velsą. Labai įsiminė kelionė po Italiją – būtent nuo tada ir gimė aistra kelionėms.

Bet visgi daugiau laiko per metus praleidžiate licėje, tarp mokinių ir vadovėlių? Tad kiek vidutiniškai knygų per metus pameta liceistai? Kaip jie stengiasi išsisukti iš padėties, kaip teisinasi?

Nuotr. Rūtos Žebrauskaitės

Pats dažniausias pasiteisinimas: „Aš tikrai grąžinau, tik jūs nepažymėjot.“ Iš tiesų, knygos licėje pametamos retai. Jei jau taip nutinka, vaikai geri, atperka. Ar būna, kad liceistai bibliotekoje ieško ne tik mokslui reikalingų, tačiau ir neįprastų knygų?

Neprograminės literatūros mokiniai ieško labai retai. Manau, laisvalaikio skaitinius jie randa kitose miesto bibliotekose, nes ten tiesiog didesnis pasirinkimas.

O galbūt skaitote pačių liceistų kūrybą – Andus, Sparnus? Jei taip, ką manote? Taip, visuomet peržiūriu. Įspūdis geras, kai kurie žmonės tikrai turi polinkį ar netgi talentą rašymui. Ateityje visko galima tikėtis, kaip sakoma: „Ne šventieji puodus lipdo.“ Viskas ir prasideda nuo tokių smulkių bandymų.

Dažniausiai Jus galite rasti licėjaus bibliotekoje. O ar galėtume sutikti Jus, pavyzdžiui, licėjaus renginiuose – Karnavale, Mediume, Šimtadienyje, Krikštynose?

Dienos metu vykstančiuose renginiuose visada dalyvauju, o vakare ateinu labai retai. Tarp kitko, ne visi ir pakviečia ateiti (juokiasi).

Trumpam pamirškime licėjų, mokymąsi, vadovėlius... Minėjote, kad patinka įvairios knygos, pagrįstos realiais faktais. O ką apskritai manote apie šiuolaikinę lietuvių literatūrą?

Labai susižavėjusi tikrai nesu. Išties patiko nebent Kristinos Sabaliauskaitės „Silva Rerum“. Iš Sigito Parulskio kūrybos perskaityti iki galo sugebėjau tik romaną „Tamsa ir partneriai“, o visas kitas knygas pradedu ir numetu – nežavi ir nepa-

tinka tos sarkastiškos blevyzgos.

Pokalbiui einant į pabaigą norėtume paklausti, kokius tris daiktus pasiimtumėt į negyvenamą salą? Ar knyga būtų tarp jų?

Nemanau, galbūt pasiimčiau kažką praktiškesnio. Pavyzdžiui, sėklų, siūlų... Na, ir visgi knygą (juokiasi).

O degtukų ugniai įkurti nereikia? Juk naktimis būtų vėsu...

Kam tie degtukai – juk galima iš žaibo įsiskelti (juokiasi), arba akinių pagalba.

Galiausiai, kokią knygą rekomendotumėte „Andų“ skaitytojams?

Kiekvienas turi paskaityti įvairių enciklopedijų (rodo daug storų knygų bibliotekos lentynose; daugiausia tai žinynai, enciklopedijos, mokslinių straipsnių rinkiniai), kad netikėtose situacijose netektų raudonuoti kaip Klausimėlio dalyviams (juokiasi). Ir visuomet žinokit, kaip rasti informaciją – visko prisiminti niekad nesugebėsite, tačiau mokėti jos ieškoti šiais laikais tiesiog privaloma. O informacijos bibliotekose – begalė!

Taip mums bežiūrinėjant knygas lentynose, pro duris įsiveržia keli mokiniai. Rankose – vadovėliai, kuriais liceistai nori kuo greičiau atsikratyti, o galvose knibžda naujų knygų, kurias liepė perskaityti mokytojai, pavadinimai (juk jų pamiršti negalima!). Čia mes atsiveikiname su pašnekove, kurios nuoširdumas ir paprastumas nuteikia labai pozityviai. Iš skaityklos vėl bėgame į stotelę, kad nepražiopsotume autobuso. Tačiau viduje jau nebe jaudulys, o daugiau šilumos, kurią suteikia knygos... Arba jas mylintys žmonės.

50 BŪDŲ PRALEISTI RUDENS VAKARĄ

Paskutiniajame „Andų“ numeryje, artėjant vasarai, kai visi turime laiko atsipūsti ir praleisti keletą valandų su knyga rankose, pateikėme Jums licėjaus direktoriaus SAULIAUS JURKEVIČIAUS sudarytą rekomenduojamų perskaityti knygų sąrašą. Kadangi pastarasis susilaukė didelio susidomėjimo, šiame jubiliejiniame „Andų“ numeryje direktorius sutiko pasidalinti dar vienu sąrašu. Šįkart jis – rudeniškesnis, jame – 50 filmų, kuriuos pažiūrėję už lango siaučiant vėjui ir pliaupiant lietui tikrai nenusivilsite.

Šis eklektiškas sąrašas yra tik šališkas bandymas parodyti, kiek daug yra sukurta ir tebekuriama nuostabių kino filmų. Dalis iš jų tapo savo laikmečio skiriamaisiais ženklais, padedančiais ne tik geriau pažinti gyvenimą, bet ir suprasti kiną kuriančių žmonių galią. Kino filmai yra surašyti atsiktine tvarka, laikantis principo, kad režisieriai

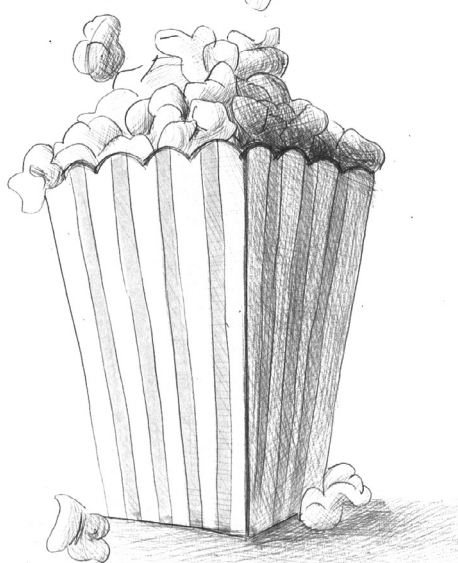
nesikartotų. Jei patiko kuris nors filmas, būtų galima plačiau pasidomėti jo režisieriaus kūryba. Daugelis iš jų yra sukūrę ne vieną lygiavertį filmą. Galima tik įsivaizduoti, kaip išsiplėstų pateiktas sąrašas, jeigu pabandytume surašyti brolių Coen'ų kūrybos vaisius ar ekscentriškas Tarantino kino juostas.

Manau, kad kiekvienas šiame sąrašė

rasite filmą, kurį galėsite pasiūlyti pasižiūrėti ir savo draugams. Galbūt kai kuriems iš Jūsų kinas taps neatskiriama gyvenimo dalimi, o kitiems – maloniu laisvalaikio praleidimo būdu. Neabejokiu, kad daugelis tikrai atrasite įsimintinų dalykų, nes likti abejingam geram kino filmui yra neįmanoma.

Nr.	Kino filmo pavadinimas	Režisierius	Metai
1.	12 įtūžusių vyriškių / 12 Angry Men	Sidney Lumet	1957
2.	Svaigulys / Vertigo	Alfred Hitchcock	1958
3.	Absolventas / The Graduate	Mike Nichols	1967
4.	Maža išpažintis	Algirdas Araminas	1971
5.	Prisukamas apelsinas / A Clockwork Orange	Stanley Kubrick	1971
6.	Haroldas ir Modė / Harold and Maude	Hal Ashby	1971
7.	Kuklus buržuazijos žavesys / The Discreet Charm of the Bourgeoisie	Luis Bunuel	1972
8.	Herkus Mantas	Marijonas Giedrys	1972
9.	Krikštatėvis / Godfather	Francis Ford Coppola	1972
10.	Amarkordas / Amarcord	Federico Fellini	1973
11.	Kinų kvartalas / Chinatown	Roman Polanski	1974
12.	Didysis Getsbis / The Great Gatsby	Jack Clayton	1974
13.	Skrydis virš gegutės lizdo / One flew over the cuckoo's nest	Milos Forman	1975
14.	Taksi vairuotojas / Taxi Driver	Martin Scorsese	1976
15.	Marijos Braun vedybinis gyvenimas / Die Ehe der Maria Braun	Rainer Werner Fassbinder	1979
16.	Gandis / Gandhi	Richard Attenborough	1982
17.	Žmogus su randu / Scarface	Brian De Palma	1983
18.	Mėlynas aksomas / Blue Velvet	David Lynch	1986
19.	Paskutinis imperatorius / The Last Emperor	Bernardo Bertolucci	1987
20.	Lietaus žmogus / Rain Man	Barry Levinson	1988

21.	Mano kairė koja / My Left Foot	Jim Sheridan	1989
22.	Mirusių poetų draugija / Dead Poets Society	Peter Weir	1989
23.	Šokis su vilkais / Dances with Wolves	Kevin Costner	1990
24.	Telma ir Luiza / Thelma&Louise	Ridley Scott	1991
25.	Menantis pikta / Unforgiven	Clint Eastwood	1992
26.	Moters kvapas / Scent of a Woman	Martin Brest	1992
27.	Šindlerio sąrašas / Schindler's List	Steven Spielberg	1993
28.	Pianinas / The Piano	Jane Campion	1993
29.	Pabėgimas iš Šoušenko / The Shawshank Redemption	Frank Darabont	1994
30.	Bulvarinis skaitalas / Pulp Fiction	Quentin Tarantino	1994
31.	Forestas Gampas / Forrest Gump	Robert Lee Zemeckis	1994
32.	Leonas / Leon	Luc Besson	1994
33.	Skustuvo ašmenys / Sling Blade	Billy Bob Thornton	1996
34.	Traukinių žymėjimas / Trainspotting	Danny Boyle	1996
35.	Los Andželas slapta / L.A. Confidential	Curtis Hanson	1997
36.	Didysis Lebovskis / The Big Lebowski	Joel Coen	1998
37.	Gerasis Vilas Hantingas / Good Will Hunting	Gus Van Sant	1998
38.	Amerikos grožybė / American Beauty	Sam Mendes	1999
39.	Kovos klubas / Fight Club	David Fincher	1999
40.	Šuo vaiduoklis: Samurajaus kelias / Ghost Dog: The Way of the Samurai	Jim Jarmusch	1999
41.	Meilės laukimas / In the Mood for Love	Wong Kar-wai	2000
42.	Amelija iš Monmartro / Le Fabuleux Destin d'Amélie Poulain	Jean-Pierre Jeunet	2001
43.	Nuostabus protas / A Beautiful Mind	Ron Howard	2001
44.	Avarija / Crash	Paul Edward Haggis	2004
45.	Smurto istorija / A History of Violence	David Cronenberg	2005
46.	Medžioklė / The Hunt	Thomas Vinterberg	2012
47.	Debesų žemėlapis / Cloud Atlas	Tom Tykwer, Andy Wachowski	2012
48.	Ji / Her	Spike Jonze	2013
49.	Viešbutis „Didysis Budapeštas“ / The Grand Budapest Hotel	Wes Anderson	2014
50.	Nakties klajūnas / Nightcrawler	Dan Gilroy	2014

KŪRYBA

KAMILĖ ĖELUTKAITĖ

treblinka

čia kitaip nei kapinėse
ten taiku
čia jautiesi prasikaltęs
nes abstrakčiai atsiminti
yra ne taip ne visai tinkama
išties
prisilyginę dievams
iš dalies laimėjo
nenoromis jiems pasidavęs
matai tik pilkus
memorialo luitus
pats kuri savo vaizduotėj empatiją
mat nematai veidų
neperskaityti puslapiai tušti

taip pasirašo
pusiau anonimiška jūsų
praeitis

piko metu

priverstinis intymumas
toks atgrasus mums
postsovietiniams introvertams
nors net kai pažeidžiamos visos
asmeninės erdvės ribos
visi betoniniai dangūs čia tyli
žydinčios pievos lūpose būtų
utopija fantastų būrelio
o maištas perdėm
egizstencialistiška povyza netinkanti
čekoslovakio troleibuso
scenografijai

taip iš tiesų nebyliai meldžiamasi
va kita stotelė
bus paskutinė daugeliui
ar bent man

infatiliai

rūpintojėlis
beldžiasi į kitų stoglangius
net į tų kurie vos nuo jo
atsitvėrė prie šių stovi
ilgiausiai
juk antraip bus įžeista
jo jautrioji altruisto savimeilė
galu gale atidaro kadais
su juo persipynusiai žydėję
eilinįkart iš gailėsčio ar
seno banalaus jausmo
leidžia jam bent prie trijų
savo pirštų siūlus pririšti
idant būtų patenkinta vadeliotojo užgaida
/

vadeliotojas
it veidrodinis kiekvienojo
sūnus paklydėlis
siūlo psichologo konsultacijas
(po kurių paklausti kaip jaučiatės
pacientai nuleidę akis neatsako)

pats savo kortų nameliais
pasirūpinti neišmoko

it kutulys

ofeliška kandis baigia
sugrauzti tą
kvailai besidaužantį
daiktą krūtinėj
bet tie krimst
krimst krimst
ima priminti
besitrankančius švelniai
sugauto drugelio sparnus
į delną

trupinių nepaliko

MILDA MAČIULAITYTĖ

perkūnais

kai aš tapsiu
tavo dievu
mano kojos
ir rankos

kryžium suguls
samanose

būsiu pamaldi
po lapais

slėpsimės

ruduo

kai paskutinis medžio lapas
nukris
močiutės spaudimas
nukris
stiklinė pieno
nukris
šypsenos
nukris
amžinybė
klozeto dangtis
nukris
pėdos nuo balkono krašto
iškris
pirmasis sniegas

–BŪK MANO MOTERIMI, –

nupirkai taurę raudono vyno
tebūnie tai mano kūnas
palikai žinutę telefone
tai mano kūnas

susitikome
praėjus mėnesiui
po to kai paskutinįkart
man pasakei iki pasimatymo

tu surinkai stiklines
nuo stalo aš
tai kas liko iš
mūsų pavasarių

SENI, BET GERI PERLIUKAI...

I. Žemaitytė

„Gėtė ilgai gyveno ir dar ilgiau kūrė šį kūrinį.“ (2004 m.)
 „Karolina Praniauskaitė suvaidino trumpą, bet lemtingą vaidmenį A. Baranausko gyvenime – ji mirė.“ (2004 m.)
 „Dostojevskis nuo mažens augo ligoninėje.“ (2004 m.)

A. Daulenskienė

„Tai, kad žuvys plaukioja vandenyje, dar nereikia, kad jos yra kvailos.“ (2006 m.)

B. Budvytis

„Visur reikia valstietiško nuovokumo.“ (2006 m.)
 „Galva tam, kad į pilvą neprisnigtų.“ (2006 m.)
 „Jei nerandu, tai nereikia, kad nėra. Aš nerandu gintaro kambario. Vakar ieškojau, bet neradau...“ (2007 m.)
 „Pi kvadratu – pipi.“ (2007 m.)
 „Aš jums sakiau: prastinkit, skaidykit. O paskui yra jūsų mėgstamo dainininko žodžiai: „Pabandom iš naujo.“ (2007 m.)

J. Vėlyvienė

„Nekvėpuojam dabar ir darom pratimą.“ (2005 m.)
 Mokiniui *striped* ištarus kaip *stripped*: „I'll ask you to strip to the waist if you don't pronounce it!“ (2007 m.)

R. Markeliūnas

„Mes turime matyti epochos kvapą.“ (2010 m.)

D. Aleksienė

„Martynai, neklausyk jo. Jis – kioskelis, aš – supermarketas.“ (2006 m.)
 „Jei dėžės rimties trinties jėga bus didesnė už veikiančiąją, tai ten bus asilas, o ne dėžė.“ (2010 m.)

S. Jurkevičius

„Karas reikalauja trijų dalykų: pinigų, pinigų, pinigų.“ (2005 m.)

A. Skūpas

„Nu va, byra iš tavęs visokie gabaliukai...“ (2004 m.)

A. Čekauskienė

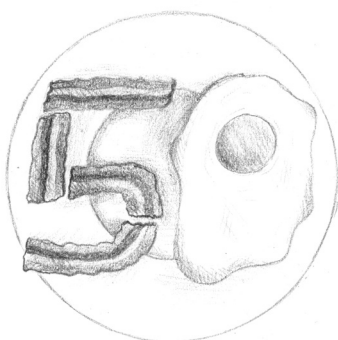
„Aš tikriausiai – iškasena.“ (2004 m.)

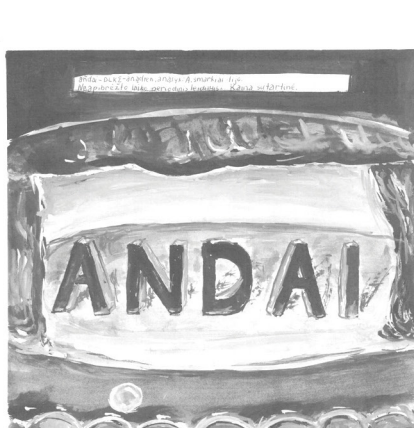
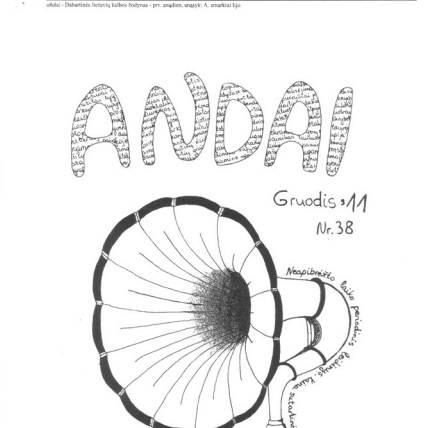
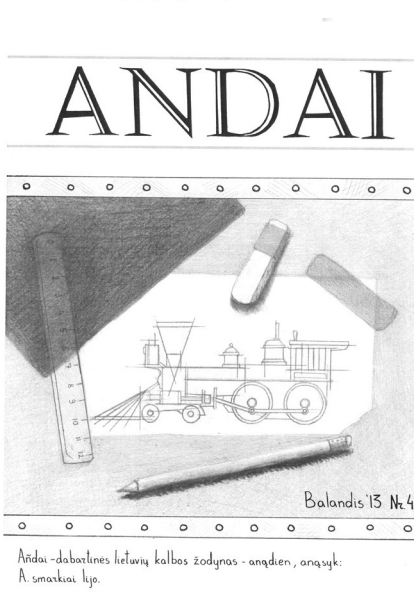
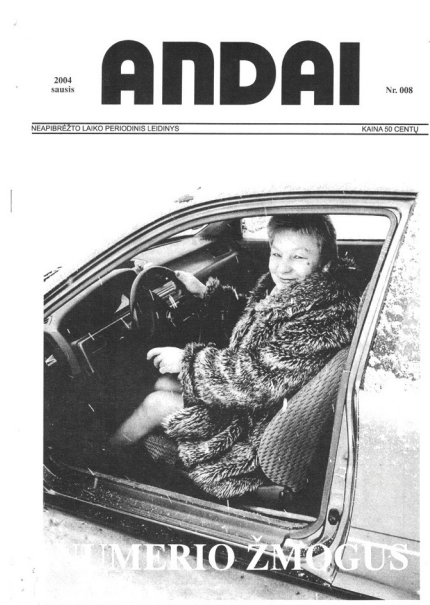
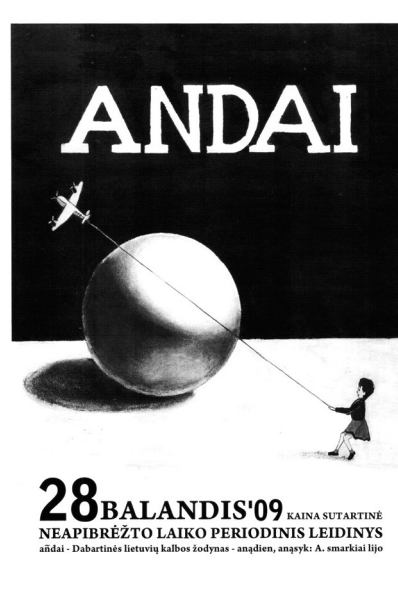
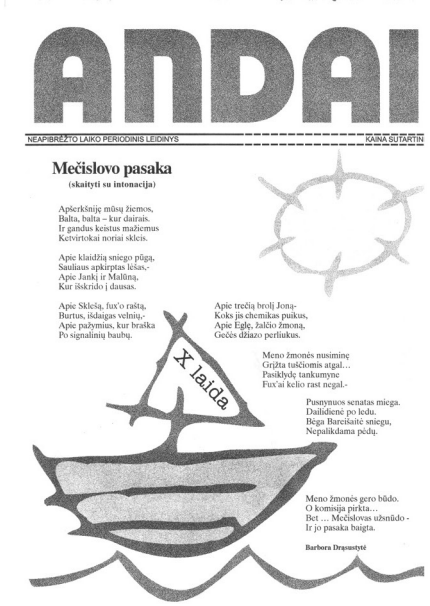
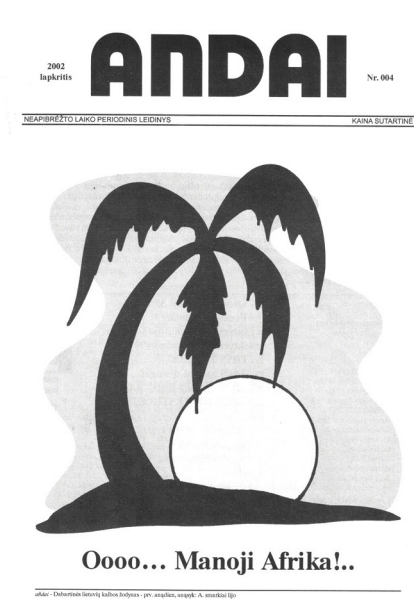
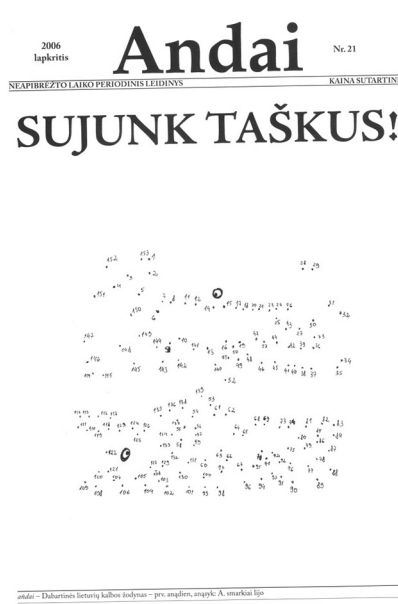
R. Jankauskas

„Jeigu tu galvoji, kad vienam dalyke esi plūgas, o kitam nebe, tai tu esi plūgas, nes nesupranti, kad esi plūgas.“ (2004 m.)
 „Seniai nedėščiau normalioj vidurinėj mokykloj.“ (2007 m.)
 „Tavo tobulumas yra tavo priešingybė.“ (2008 m.)

V. Pasausienė

„Ar tu atnešei sportbačių kvapą?“ (2007 m.)

PRV. ANAÐDIEN, ANAŞYK: A. SMARKIAI LIJO

2015 LAPKRITIS NR. 50